

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletna 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, zatlino 80.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 28. Telefon uredništva 80-70, 80-69 in 80-71

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Alek-sandrova cesta št. 24, tel. 29-00.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek. rač. Ljubljana 15.621.

Št. 105

Ljubljana, petek, dne 8. maja 1931

Leto II.

Romunska princezinja Ileana in njen zaročenec Anton Habsburški.

Nemčija za enkrat ne name-rava odložiti plačevanja reparacij

Berlin, 7. maja. AA. V zadnjem času so bile v inozemstvu razširjene vesti, da bo državna vlada zaradi katastrofalnega padca donosa davkov in zaradi naraščanja socialnih bremen pod-vzela korake za odložitev plačil po Youngovem načrtu. Te vesti so vzbudile v nemških gospo-darskih krogih precejšnje začudenje. Poučeni krogi sodijo, da so te vesti preuranjene, in da ni računati z inicijativo nemške vlade v repara-cijskem vprašanju pred potekom konference v Ženevi in sestanka v Chequersu. Nemška vla-da bo morala po mnenju gospodarskih krogov še to poletje načeti vprašanje gospodarskega po-ložaja, ki postaja v zadnjem času neznošen, ni pa še gotovo, ali bo vlada pokrenila vprašanje reparacij in zahtevala odložitve reparacijskih plačil ali pa bo njena intervencija imela drugi pravec.

Poglobitev politične napetosti na Bolgarskem

Sofija, 7. maja. AA. Listi obširno komentirajo politično situacijo. »Poslednja pošta« pravi, da je bila kriza otvorena v cilju dosege zblizanja med strankami. Toda kriza je prinesla ravno nasproten rezultat, ker sta se ustvarili dve protivni si skupini. List »Sofija« piše, da se je s krizo ustvaril opozicijski blok, za katerega so se dozdaj izjavili zemljoradniki. »Prazniški vestnik« pravi, da kriza nikakor ni zaključena. Ni izključena revizija sedanjega stanja. »Pravda« nastopa proti vmešavanju imena kra-lja Borisa v krizo. Priporoča, naj se prizanaša državnemu poglavarju pri strankarskih prepri-tilih. Isti list ugotavlja, da se slavnosti o priliki proslave sofijske garnizije vodje opozicije niso udeležili.

Avstrijsko-madžarski trgovinski sporazum

Budimpešta, 7. maja. d. O številnih avstrijsko-madžarskega kontingentnega dogovora se je izvedelo, da bo Avstrija prevzela kontingent približno 2/6 milijonov meterskih stotov mad-jarskega žita in moke. Tretjina tega kontingen-ta bo izvožena v moki. S kreditnimi olajšavami, ki so domenjane, se bodo uredile cene te mno-žine izvoza. Kot nadaljni izvozni produkti, ki se bodo izvozili v Avstrijo, pridejo v prvi vrsti v poštev živalski in mesni produkti in mast. Iz-voz perutnine, jajc, sadja in zelenjave ni vezan na okvir kontingenta.

Nemško-avstrijski sporazum in Grčija

Atene, 7. maja. AA. Grški zunanji minister Mihalakopoulos odpotuje 11. t. m. v Ženevo, kjer bo zastopal grške interese na zasedanju Društva narodov in evropski odbor. Novinarjem je rekel, da sicer na tem zasedanju niso na dnevnem redu vprašanja, ki bi se posebno tikala Grčije ali grških interesov. Mihalakopoulos bo spremljal načelnik Papadakis in tajnik oddelka Društva narodov Hristo Doulas.

Velika politična debata v francoskem parlamentu

Deset interpelacij o nemško-avstrijskem načrtu in o pomorskem sporazumu - Odločilna borba med pristaši in nasprotniki Briandove politike - Srdite demonstracije desnih republikancev - Predvideva se, da bo Briand dobil močno večino

Pariz, 7. maja. d. Danes popoldne se je v francoski poslanski zbornici začela raz-prava o interpelaciji, ki se nanaša na nemško-avstrijski načrt carinske zveze. Kot pr-vi je govoril radikalni poslanec Nogaro, ki je izjavil: Nismo tako naivni, da bi nemško-avstrijsko carinsko prilagoditev sma-trali za politični dogodek v gospodarski obliki. Načrt carinske prilagoditve je v na-sprotju z obveznostmi, ki sta jih prevzeli Nemčija in Avstrija napram narodom, ki imajo klavzulo največjih ugodnosti. Sicer pa se avstrijska izmenjava blaga giblje v glavnem na vzhod. Avstrija torej nima prav nobenega interesa, da bi vse svoje gospodarsko delovanje usmerila v Nemčijo. Z gospodarskega stališča je nemško-avstrijski carinski načrt nespornjiv.

Za poslancev Nogarom bo govorilo še 8 poslancev k interpelaciji o carinskem na-črtu. Upajo pa, da bo debata v nočni seji od petka na soboto končana. Zunanji mi-nister Briand in ministrski predsednik La-val bosta jutri popoldne ali zvečer odgovo-rila na interpelacijo. V poučenih krogih računajo s tem, da bo vlada pri končnem glasovanju dobila močno večino.

Pariz, 7. maja. n. Vse javno mnenje Francije z največjim zanimanjem pričakuje razvoja debate v parlamentu, ki se je začela danes popoldne ob 3. uri in bo tra-jala bržkone dva dni. Vloženih je 10 inter-pelacij o avstrijsko-nemški carinski zve-zi, o priključitvi Avstrije k Nemčiji in o pomorskem sporazumu v Londonu. Pri vseh teh interpelacijah pa ne gre toliko za ta vprašanja sama kakor veliko bolj za Briandovo osebo, ker je od izida te debate odvisno, ali bo Briand sprejel kandidaturu za predsednika republike. Od izida debate je odvisno, ali se bo prihodnji predsednik republike imenoval Briand ali Doumer. »Petit Parisien« misli, da je zmaga Briandova gotova. Briand bo pozval zbornico, naj se jasno in odločno izjavi. Poslanska zbornica mu bo pa z veliko večino izrekla svoje zaupanje. Pa tudi popoldanski listi naglašajo, da v zbornici ne gre za zunanjo politiko, temveč za Brianda. Boj pa vodijo njegovi nasprotniki in njegovi pristaši. Včeraj je imel Louis Marin drugo javno zborovanje proti Briandu, na katerem so govorili najbolj ogorčeni desničarji proti Briandovi kandidaturi. Govorniki so v svo-

svojih govorih izražali največjo mržnjo in vsak čas je bilo slišati v dvorani vzklike: Briand izdajalec, na sramotni oder, pred državno sodišče itd. Neki govornik je na koncu pozval množico, naj pride 13. maja pred elizijsko palačo. Če bo izvoljen Bri-and, naj ga, če treba, tudi s silo vržejo iz Elizija. Zatem so zborovalci po ulicah de-monstrirali in vzklikali proti Briandu.

Pariz, 7. maja. AA. Danes je bila druga protestna skupščina zoper avstrijsko-nemško unijo in priključitev. Med drugimi sta govorila Franklin-Bouillon in Marin. Marin je posebno napadal Brianda in se izrekel proti njegovi kandidaturi za predsednika republike.

Pariz, 7. maja. AA. Bivši ministrski predsednik Painlevé piše v »Ere Nouvel-le«, da priključitev ni sicer velika nesreča, če ga vzamemo s praktične strani, vendar da je to vprašanje za Francijo in za zavez-nike velikega načelnega pomena. Vse ka-že, da se hočejo Nemci odvrniti od Stre-semannove politike in voditi svojo staro politiko. Zato mora biti Francija na stra-ži, da ne nasede intrigam nemških naci-onalistov.

Smisel novega režima na Romunskem

Izjava bivšega ministra in pristaša Maniueve stranke - Staro življenje in stare razmere so postale nevzdržne - Politične stranke so delale izključno osebno politiko

Zagreb, 7. maja. k. Danes dopoldne je prišel v Subotico bivši romunski minister in ena izmed najmarkantnejših političnih osebnosti v predvojni in tudi v sedanji Ro-muniji prof. dr. Nikola Vladescu, ki se je doslej mudil na francoski rivijeri. V Subo-tici je sprejel poročevalca zagrebskega »Obzorja« in se z njim pomenil o zadnjih političnih dogodkih v Romuniji. Vladescu je bil večkrat minister v Romuniji, in si-cer pod kraljem Karolom I. in pod Ferdi-nandom. Izjavil je, da se vrača v domovino zaradi volilne borbe. V Museali na ozem-lju prejšnje kraljevine je nosilec liste. Pred vojno je bil eden izmed konservativ-nih voditeljev in minister v času, ko je vla-dal kralj Karol I. po vojni pa je bil v vla-di minister za prosveto in veroizpovedi, pozneje pa za poljedelstvo in agrarna vprašanja. Sedaj pripada stranki dr. Ma-niueja, čeprav se ne strinja v vsakem po-gledu s politiko te stranke.

O profesorju Jorgi je dr. Vladescu dejal,

da je vseučiliški profesor kakor on in da je vselej želel postati ministrski predse-dnik. Ta želja se mu je zdaj izpolnila. Mno-ga ljudi ga slabo razume. On že od nekdaj spoštuje kralja Karola, katerega je v nje-govih mladih letih poučeval v zgodovini. Zelo ugodno je, da stoji danes na čelu vlade. Profesor Jorga ni imel svoje stran-ke, toda verjetno je, da jo bo sedaj usta-novil s pomočjo gospodarskih in drugih institucij, da bo mogel v parlamentu so-delovati pri javnem delu.

Na vprašanje, če misli, da bo profesor Jorga uvedel fašistovski režim v Romuniji, je Vladescu odgovoril: »Jaz poznam g. Jor-go in morem le reči, da niti od daleč nima takih namenov. Prijatelj diktature je Ar-getoianu, a o Jorgi ne morem reči niti te-ga, da je mož močne roke. Povedati vam moram, da mnoge nas niso iznenadili do-godki, ki so se odigrali v bližnji preteklo-sti. Lani sem v decembru v parlamentu govoril in sem dejal, da so stare življenje

in razmere v Romuniji nevzdržne. Politič-ne stranke so vodile izključno osebno politiko. Jaz sem, kakor sem vam že dejal, član Maniueve stranke in eden izmed prvih zastopnikov stare kraljevine. Toda z njegovo politiko se nisem mogel strinjati in zaradi tega z navdušenjem pozdravljam vlado prof. Jorga.

»Ali boste mogli sodelovati z Jorgo?« ga je vprašal novinar in prof. dr. Vladescu je odgovoril: »Zelo lahko! Če mi Jorga po-zove v kabinet, je več nego verjetno, da bom ta poziv sprejel.«

Bukarešta, 7. maja. n. Načelnik nemške stranke v Romuniji Roth je včeraj imel daljši razgovor s predsednikom vlade Jor-go in s finančnim ministrom Argetoianom zaradi sklenitve volilnega pakta. Verjetno je, da bo nemška stranka sklenila volilni »sporazum z vladno stranko. V tem slučaju bi nemška stranka dobila okrog 17 manda-tov namesto 15.

Utrjena kompaktnost Male antante

Komentarji romunskih in češkoslovaških listov o uspehu zadnje konference — Iluzorne nemške spekulacije z izstopom Romunije

Bukarešta, 7. maja. o. O konferenci Male antante je romunski tisk objavil obširne komentarje. Vsi listi so naglasili, da so zu-nanji ministra držav Male antante kljub vsem intrigam soglasno rešili vsa vpraša-nja, ki so bila na dnevnem redu konfere-nce. Posebno priznanje so listi izrazili češkoslovaškemu zunanjemu ministru dr. Be-nešu, ki je s svojim državnimskim zadržan-jem prepoznal položaj in si s svojo pomir-ljivo taktiko opetovano zagotovil svetoven renome. Kakor trdijo listi, so napram Mali antanti prijateljsko razpoloženi mednarod-no-politični krogi v ostalem pričakovali ogromno senzacijo povodom poslednje kon-fERENCE v Bukarešti in celo eventuelen razpad Male antante, ki pa je — to listi še posebej naglašajo — sedaj silnejša ko kdaj poprej, ko je dosegla tudi gospodarsko edinstvo med dvema poljedelskima država-ma — Romunijo in Jugoslavijo — na eni in industrijsko Češkoslovaško na drugi strani.

Berlin, 7. maja. r. Po nalogu nemške dr-žavne vlade je nemški odpravnik poslov v Bukarešti Kirchholtes včeraj govoril v zu-nanjem ministrstvu in izjavil, da je nemško vlado nemirno dirnil način, kako je romun-ski zunanji minister nastopil o priliki poto-vanja nemške delegacije k trgovskim po-

gajanjem zlasti s pretinjo, da bo, če pride nemška delegacija v Bukarešto med konfe-rencio Male antante, izdal komuniké, ki bo stvari v škodo. Odpravnik poslov je prista-vil, da bo državna vlada iniciativno v vpraš-ilju nemško - romunskih pogajanj za skle-nitev trgovinske pogodbe prepustila iz-ključno Romuniji. Končni odgovor na to demaršo nemškega odpravnika poslov bo dala romunska vlada-šele, ko bo stvar pre-tresel ministrski svet.

Praga, 7. maja. AA. »Venkov« in »Na-rodna Politika« komentirata konferenco Ma-le antante v Bukarešti in naglašata korektno zadržanje Romunije, radi česar so postale iluzorne nemške spekulacije na račun ro-munskega umika iz Male antante.

Proglas bolgarskih fašistov

Sofija, 7. maja. AA. Bolgarski fašisti so delili po Sofiji letake, na katerih pravijo med dru-gim: Bolgarija se nahaja pred usodnimi trenot-ki. Položaj postaja brezizhoden. Usoda domovi-ne ne sme več ostati samo v rokah strankar-skih štabov, v katerih so se vgnezdili politiki po pokleu. To so ljudje, ki so rinili in še ri-nejo državo v katastrofo. Ljudje, ki se tepo za službe in ugodne položaje in žive na rovaš na-roda. V tem pogledu, pravijo letaki, so si vsi enaki: socialisti, meštanske stranke in komu-nisti.

Vprašanje predsednika razorožitvene konference

London, 7. maja. (n) Kakor je izvedel »Dai-ly Telegraph«, sta Nemčija in Italija v zuna-njem uradu Londonu podali izjavo o svojem pristanku na to, da postane Henderson pred-sednik razorožitvene konference. Francija in njene zaveznice pa še naprej zahtevajo, naj bi bil predsednik dr. Beneš. Zaradi tega se utede-goditi, da postane predsednik konference Nizo-zemec ali Skandinavec kot nevtralna oseba. List izraža dvom, da se bo mogla razorožitvena konferenca res sestati v februarju 1932.

S kongresa Mednarodne trgovinske zbornice

Washington, 7. maja. (n) Na plenarni seji mednarodne trgovinske zbornice je imel rektor poljedelske fakultete Rushel predavanje o sve-tovni gospodarski krizi. Dejal je, da je nastala nadprodukcija kmetijskih pridelkov zato, ker so se pomnožili stroji. Konsum žitaric je precej natančno omejen, medtem ko je potrošnja in-dustrijskih proizvodov prav za prav neomejena. Povečana proizvodnja kmetijskih pridelkov je izzvala sedanjo krizo. Krizo pa povečujejo pre-cej tudi visoke carine v posameznih državah, kakor n. pr. v Nemčiji, kjer je carina dvakrat večja nego cena žita.

»Zeppelin« poleti na severni tečaj

München, 7. maja. AA. Med tvornico Zeppelin in zastopnikom Hearstovega časopisa v Ameriki je bila podpisana pogodba o sestanku zrakoplo-va »Groß Zeppelin« in podmornice »Nautilus« na severnem tečaju.

Jugoslovansko-poljski kongres

Poznanj, 27. aprila t. l.

Na otvoritveni konferenci v mestni dvorani v Poznanju, ki je bila nabito polna, je čital direktor tamošnje trgovske in obrtne zbornice G. V. a ško svoj temeljiti referat »Jugoslavija kot predmet našega gospodarskega zanimanja«. Referat ki je vzbudil obče priznanje in odobravanje. Zelo zanimiva so bila tudi izvajanja g. dr. Krizmanića iz Beograda.

Konference gospodarskega značaja so se vršile popoldne pa tudi še v ponedeljek ter so bile sprejete važne resolucije, ki slede koncem teh člankov.

Oba dneva v Poznanju so imeli udeležniki priliko občudovati to krasno in živahno mesto. Na prvi hip napravi vtis nemškega vele mesta, zakaj Poznanj je bil pod nemško vladno središče raznarodovalnega dela v bivši pruski Poljski. Bili smo dva dneva v Poznanju, a nismo slišali nemške besede. Danes je vseh Nemcev komaj 2 odstotka. In vendar je Poznanj najstarejša poljsko mesto. Sijajna je stara katedrala, kjer počivajo prvi knezi Poljske. Blizu katedrale je lepa škofovska palača, a pred njo spomenik poljskega pesnika Kochanowskega; postavljen je bil še za časa Nemcev na cerkvenih tleh. Sploh je poljska duhovščina igrala veliko vlogo v narodnem oziru. Maršal se bo še spominjal, kako so Nemci preganjali znanega kardinala Ledochowskega, ki se ni hotel ukloniti njihovim zahtevam. Cesar Viljem si je postavil monumentalni grad v sredi Poznanja. Je imitacija različnih porenkih nemških stavb, kapela pa je narejena po domu v Raveni, bogato obložena s sijajnimi mozaiki. Danes služijo prostori v pritličju in v drugem nadstropju univerzi, v prvem nadstropju pa so reprezentativni prostori predsednika poljske republike, kadar obišče Poznanj. V ogromni dvorani pa se vsi vsako leto reprezentativni ples poznajškega tiska.

Kolikor smo imeli časa, smo si ogledali tudi dobro urejeni muzej; posebno nas je zanimala etnografski del, ki nam ga je razložila prijazna uradnica.

Mesto se razvija neverjetno naglo. Nemci, ki prihajajo v Poznanj, se ne marajo naučiti velikanskemu razvoju ter so zelo nevoščljivi Poljakom.

Nekateri so si ogledali okolico, zlasti Gnezo, nominalni sedež poljskega primasa. Drugi so občudovali industrijske naprave, zlasti tovarno za obdelovanje smeti in odpadkov.

Sijajen je veliki cvetličnjak in interesanten zoološki vrt, največji na Poljskem.

V Poznanju smo bili prvič deležni neverjetne gostoljubnosti poljske. V bajnih reprezentativnih prostorih poznajškega rotova nas je zvečer sprejemal prezident mesta dr. Ratajski pri rautu, ki se ga je udeležila mestna elita. Zvečer pa smo bili gostje poljsko-jugoslovanskega društva poznajškega v prostorih avtokluba. Priredjen je bil tudi koncert; pelo je društvo železničarjev »Haslo« pod taktirko g. prof. K. v. a. nika, na klavirju je igral Chopina virtuoz L. u. k. a. s. i. e. w. i. c. z.

Skoda, da smo se morali ločiti ter se odpeljati že ob deseti uri zvečer proti Gdyni.

Gdynia, koncem aprila.

Zjutraj ob 7. smo prispeli v Gdynio. Na postaji so nas na svečan način sprejeli zastopniki vlade, mesta in različnih korporacij.

Po pozdravnih govorih, po zajtrku se je začelo ogledovanje te impozantne naprave, ki kaže, kaj lahko stori narodni ponos in njegova vztrajnost. Povdariti moram kaj začetkoma, da je bila ta moderna luka, ki šteje danes okoli 45.000 prebivalcev, še pred kakimi 10 leti ribiška vas s kakimi 600 prebivalci.

Z bližnjega griča smo imeli krasen razgled na obširno lukko, velikanske nove palače, večnadstropne stanovanjske hiše, gledališče, kina, škola; niti na misel nam ni prihajalo, da je bilo vse to še pred kratkim borna ribiška vas.

Baltiško morje! Od Baltijskega do Črnega morja se je razširjala nekoč Poljska. Čudno je to morje! Nekaj temnega, motnega je v njegovi barvi, nima one nebeškomodre barve našega Adrianskega morja. A boj za oboje morje je ogromen!

Po lepo tlakovanih cestah in ulicah smo prišli v lukko, zasedli parnik, da nas je vodil po obširni lukli. In videli smo velike preokooceanske parobrode, bojne ladje Republike Poljske in vse so nas pozdravljale. Od daleč smo videli bojno ladjo »Wicher«, ki je pred kratkim pripeljala domov z Madeira maršala Pilsudskega.

Pri kosilu, ki se nam je pozneje serviralo, je govoril med drugimi tudi ljubljanski podžupan prof. E. J. a. r. c.

Popoldne nas je vlak pripeljal v svobodno mesto Gdansk, nenavadno interesantno staro morskno mesto. Sedaj vlada velika napetost med Poljsko in Gdanskim. Sovraštvo je tako veliko, da niso hoteli od nas niti napitnine v poljskem denarju. Nekdo se je celo izrazil, da rajši vzame vsak drug denar, samo poljskega ne. Jeza je razumljiva, ker tonaža Gdynie rapidno raste od dne do dne.

Stoletnica romunske pehote

Prihod jugoslovanske in češkoslovaške vojne delegacije v Bukarešto

Bukarešta, 7. aprila. o. Včeraj dopoldne je prispela v Bukarešto jugoslovanska vojna misija, ki jo sestavljajo armijski general Milan Milovanović, divizijski general Petar Kosić in brigadni general Dimitrije Živković in Mihajlo Bodi. Delegacija sta na meji sprejela en romunski general in naš vojni ataše v Bukarešti generalštabni polkovnik Klobičar. V Bukarešti so jih sprejeli načelnik romunskega glavnega generalnega štaba general Samsonović, vojni minister general Hamsa in veliko število generalov in drugih višjih častnikov ter jugoslovanski odpravnik poslov Momčilo Dju-

rišić. Vojaške časti jim je izkazala četa 9. lovkega polka kralja Aleksandra I. z zastavo in godbo. Ko so pregledali četo in sprejeli raport in je godba odigrala jugoslovansko državno himno, so se odpeljali v hotel »Atene-Palace«. Opoldne so se vpišali v knjigo na dvoru. Ob 13. so bili na intimnem kosilu. Ob 15. uri je prispela češkoslovaška vojna misija, ki so jo Romuni sprejeli z enakimi častmi. Jugoslovanska in češkoslovaška misija se bosta udeležili proslave 100-letnice romunske pehote. To obletnico bodo v Romuniji praznovali z velikimi proslavami.

Med italijanskimi izseljenci v Belgiji

Krvavi politični obračuni — Brezposelni fašisti in anarhisti

Bruselj, v maju. v. Med Italijani v Belgiji so krvava politična obračunavanja skoro že na dnevnem redu. Neki cicero (vodnik za tužje), ki je laškega pokolenja in antifašist, je prišel tuje-turistom, ki prihajajo v Bruselj, da si ogledajo mesto, kazati najlepši bruseljski še kot posebno zanimiv kraj oni boulevard, kjer Italijani z revolverji poravnajo svoje politične račune. V zadnjem času se je med Italijani v Franciji in Belgiji izvršilo pet političnih atentatov, dva izmed teh na omenjenem znamenitem bruseljskem boulevardu, oba v enem samem tednu. Prvi je bil na tej cesti ustreljen neki fašistovski častnik, oblečen v civilno obleko. Drugi je padel smrtno zadet, drugi je krogom pa sreči ušel. Tretjega fašista De Cara so neznanec obstrelili v veži njegove lastne hiše v bruseljskem mestnem okraju Ixelles. De Caro je kmalu okreval in dal policiji vsa mogoča pojasnila o atentatorjih. Teh pa do danes še niso iztaknili.

Vse italijanske priseljence, fašiste in antifašiste, pa tlači mora velike brezposelnosti in mizerije. Mnogim izmed njih, ki so bili fašisti ali vsaj fašistom privrženi, se do zadnjega ni go-dilo ravno slabo. Na italijanskem konzulatu so dobivali dnevno po 10 frankov podpore in brezplačno večerjo v neki italijanski restavraciji. Sedaj pa prede celo tem favorizirancem jako slaba. In dogodilo se je v zadnjem času na konzulatu že več tragikomičnih slučajev, med njimi tudi ta-le: Pred kratkim so bili italijanski brezposelni fašistovski podrepaniki posebno lačni. Nabrala se jih je cela truma pred uradi konzulata. Vsi vprek so glasno zahtevali kruha. V uradih so se zbal lačnih želodcev pred vrati in konzul se je tedaj ojunail in pritekel ven ter

ves obupan dvignil roke kvišku in rotli brezposelne naj odnehajo, naj napravijo karkoli, naj ga ubijejo, toda on jim ne more dati ničesar. Neki konzularni uradnik je med tem pozval na pomoč policijo in ta je morala odgnati brezposelne delavce s konzulata in jim zabraniti, da niso napadli svojih lastnih fašistovskih zastopnikov.

Iz Italije prihaja sem mnogo vesti. Tako se vztrajno vzdržujejo glasovi o uporih in stavkah. V Napolju so se v neki tekstilni tovarni zaradi ponovnega znižanja plač uprle delavke. Poklicali so karabinerje, da bi napravili red. Pri spopadu med razjarjenimi ženami in karabinerji je bilo ranjenih več žensk in en karabinerski častnik. Nekaj slihega se je pripetilo pred kratkim v Legnanu pri Milanu. Proti stavkajočim in demonstrirajočim delavcem so poslali večji oddelek fašistovskih miličnikov. Ti pa se niso izkazali in šele, ko so jim prihiteli na pomoč karabinerji, so demonstrante obvaldali. Mnogo so jih zaprli, nekatere bodo postavili pred fašistovsko izredno sodišče za zaščito države in javne varnosti.

Brezposelni Italijani so si izbrali nov poklic: anarhizem — po domače roparstvo. Takih, ki se ponašajo, da so anarhisti, ki pa v resnici kradejo in ropajo, je v zadnjem času vedno več. Pred dnevi so priredili novo veliko anarhistično demonstracijo. Zagnali so velik krik in rabuko, da bi preplašili ljudi, in so udrli v neko zlatarno. Ko pa je prišla policija, so poskakali na avtomobile, se lovili s policisti, streljali in ropali — prav kakor v Chicagu. Policija jim je bila za petami. Nekaj so jih aretirali. Iz zlatarne pa je le izginilo blaga in denarja za 450.000 frankov.

Proces radi umora Tonija Schlegla

Nadaljevanje zasliševanja obtožencev

Zagreb, 7. maja. k. Danes zjutraj so ob 8. uri dovolili vstop v sodno dvorano najprej obtožencu, nato novinarjem, za njimi pa sta sledili obramba in obtožba in končno je vstopil še senat. Predsednik je najprej opozoril obtoženca Čordašića, ki se svobodno brani, da je potrebno, da pride vsak dan na proces zaradi eventualne konfrontacije z ostalimi obtoženci. K procesu so danes pripeljali vse obtožence razen Hercega. Pred nadaljevanjem zasliševanja je položil službeni stenograf prof. Spleit pri-sego.

Predsednik senata je nato odredil, naj privedejo pred sodnike obtoženca Luko Markulina, ki je obtožen, da je dal skupno s svojim očetom in stricem zavetišče soobtožencema Pospišilu in Babiću, ko sta po umoru policijskih agentov, ki so ju hoteli aretirati zaradi umora pokojnega Tonija Schlegla, pribežala k njemu. Predsednik obtoženca pozove, naj sede, in nato ga vpraša, če je razumel obtožnico. Obtoženec je obtožnico sicer razumel, toda ve, da ni kriv.

Predsednik: »Vi lahko odgovorite, lahko tudi ne odgovorite. Vi lahko tudi lažete, kakorkoli pač mislite da je najbolje za Vas. Vi imate pravico prigovarjati pričam in se sklicevati na nove priče. Sedaj pa povejte o vsej stvari, kar veste, in obrazložite, zakaj se ne čutite krivega.«

Obtoženec na vsa ta vprašanja v glavnem pove, da sta k njemu in njegovim sorodnikom prišla Pospišil in Babić in ga napadno poučila o vsej stvari. Dejala sta mu, da sta izgnana iz Zagreba in prosila sta ga, naj ju ne izda oblastem. Zakaj sta se pravzaprav skrivala, je on zvedel šele pozneje.

Za njim je stopil pred sodnike Stjepan Markulin (Lukin oče). On je prav tako razumel obtožnico. Pa tudi on ne ve, da bi bil kriv. Pove, kako mu je nekega večera sin dejal, da sta neka dva tuja človeka zaprosila za prenočišče. Sinu je dal za to dovoljenje. Ko zjutraj tuja nista hotela oditi, ju je hotel sam odpraviti. Tedaj pa sta prosila, da bi jima dovolil, da se na njegovem domu še nekoliko odpočijeta. Ni pa opazil, da bi imela pri sebi kako orožje ali strelivo.

Tretji je bil danes zaslišan Lukin stric Peter Markulin. Tudi on se ne čuti krivega. Pravi, da je Luka pripeljal k njemu dva človeka in mu naročil, naj ju sprejme v hlev za nekaj dni.

Pa o Gdyniji in njenem pomenu za poljsko državo posebej.

Zvečer smo se odpeljali proti Warszawii, kamor smo dospeli zjutraj dne 29. aprila. Dr. R. Molé.

Predsednik ga opozori, da je pred preiskovalnim sodnikom drugače povedal, toda Markulin te svoje prejšnje izjave odločno prekljuje. On je zvedel šele po nekaj dneh, ko sta bila oba tuja že odšla, za pravi razlog njunega skrivanja.

Predsednik je nato odredil odmor. Po odmoru pa so branitelji prosili, da jim senat dovoli govoriti z obtoženci, ki so bili že zaslišani, in da dovoli njihovim rodbinam, da jih v nedeljo posetijo. Predsednik je to dovolil.

Sledilo je zaslišanje obtoženke Marije Hranilovićeve, ki je izjavila, da razume obtožnico, a da prav tako ni kriva. Tudi njo predsednik senata opozori, da more govoriti, kakor ji drago, tudi lagati, da pa je najbolje, če govori resnico. Vpraša jo, kaj pravi o obtožnici. Ona ponovno zatrdi, da ni kriva. Njen obtoženi brat, pravi, je pošten in dober mladenič. Tedaj ji predsednik pokaže pismo, ki ga je pisala obtožencem v zaporu in jih v njem prosila za informacijo, ali naj prizna, da pozna Javorja, ali ne. Sledilo je zaslišanje o tem pismu in o pismu, ki ji ga je pisal Perčec in katero je njen šef v uradu pomotoma odprl. Ona odločno zatrdi, da pismo ni moglo biti zanjo.

Po njenem zaslišanju je predsednik zaključil dopoldansko razpravo in napovedal, da se bo proces jutri ob 8. uri nadaljeval.

Osmi dan beograjskega procesa

Beograd, 7. maja. 1. Osmi dan procesa proti teroristom se je pričel z zasliševanjem obtoženca Luke Stijevića, ki je obtožen, da je nagovarjal Tilmana, Hermana in Grosa, naj postanejo teroristi. Obtoženec je to obtožbo odvrnil od sebe in dejal, da je Seletkoviću dejal le, da bi bilo najbolje, če bi šel Tilman na Madjarsko po liste. Tajil je, da bi bil on dobil zavoje z revolverji.

Sledil je odmor, po katerem je predsednik senata Arnerić pričel zasliševati tretjo skupino obtožencev. Med nje spada tudi obtoženec Fran Carevič, ki je bil danes ponovno zaslišan. Predsednik ga je vprašal, če je sploh kriv, in Carevič mu je opetovano odgovoril: »Da, toda le zaradi tega, ker sem prejel od Tilmana letake, a tega nisem prijavil oblastem.« Njega obremenjuje preiskovalno gradivo, češ da je vzdrževal stike med teroristi. Obtoženec je te obremenitve zavrnil in preključal tudi svoje prejšnje izjave, ki jih je dal preiskovalnemu sodniku, razen one, da je od Tilmana prejel defetistične letake, ki jih je v ostalem sežgal. Zatem je povedal, da ga je nekoč pozval k sebi dr. Crvić. Branitelji so postavili obtoženca še nekaj vprašanj. Nato je predsednik zaključil razpravo in napovedal, da se bo jutri proces nadaljeval.

Visoko odlikovanje Francoza

Beograd, 7. maja. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog trgovskega ministra odlikoval z redom sv. Save III. stopnje Jeana Apletone, profesorja in odvjetnika v Parizu, in ga oprostil plačila vseh taks.

Oprostitev taks

Beograd, 7. maja. AA. Na osnovi čl. 5. točka 5. zakona o takсах je finančni minister oprostil središnje zvezo gostilničarskih udruženj v kraljevini Jugoslaviji s sedežem v Beogradu plačevanja taks po točki 5. taksne tarife za vse vloge in prošnje državnim oblastvom, razen v zadevah civilnih pravn.

Skupni davek na mineralne vode

Beograd, 7. maja. AA. Davčni oddelek finančnega ministarstva je izdal o pobiranju skupnega danka na mineralne vode in kisle vode pojasnilo, v katerem naglašja, da se mora ta davek pobirati pri producentih tako za mineralne vode kakor za ambalažni material. Če je ambalažni material v fakturi posebej označen, se plača zanj poseben skupni davek kakor na blago; če pa ni posebej označen, se plača po postavki za vodo. Poseben primer nastopi, če je pošiljalec mineralne vode obenem tudi producent materiala za ambalažo.

Vloge v naših denarnih zavodih

Beograd, 7. maja. AA. Po poročilu Narodne banke kraljevine Jugoslavije so znašale vloge v naših bankah in v drugih denarnih zavodih 1. marca t. l.:

1. Na vložne knjižice 10.474 milijonov Din,
2. na tekoče račune 3.696 milijonov Din,

skupno 14.170 milijonov Din.

Ker so 31. decembra 1930 te vloge znašale 12.888 milijonov Din, izhaja, da so te vloge v prvih dveh mesecih tekočega leta narasle za 290 milijonov.

Sklicanje kontrolne komisije za avstrijsko posojilo

Zeneva, 7. maja. AA. 12. maja se sestane v Zenevi kontrolna komisija za avstrijsko posojilo, ki ga je zajamčilo Društvo narodov. Razpravljala bo o vprašanju, ali avstrijsko-nemški sporazum ograža avstrijske carinske dohodke, ki služijo za jamstvo avstrijskega posojila.

Davek na samce in samke v Avstriji

Dunaj, 7. maja. AA. Avstrijska vlada name-rava uvesti davek na samce in samke. Ta načrt je naletel na viharne proteste prizdetih, posebno pa pri dekletih, ki si sama služijo kruh. Zenske organizacije pripravljajo proti temu davku velike demonstracije.

Prigode veleletala »Do X«

Lizbona, 7. maja. AA. Nemško veleletalo »Do X« je davi startalo iz Bolame za polet proti otoku Fernando de Noronha. Ko je bilo v Bolami, so morali častniki in moštvo letala iskati zavetja v guvernerjevi palači, ker je bilo mesto v rokah upornikov. Končno so oblasti vendarle premagale vstaše. Njihovi voditelji so zbežali v Senegal.

Težkoče pri ljudskem štetju v Angliji

London, 7. maja. AA. Letošnje ljudsko štetje je naletelo na velike težkoče, kakor se ni zgodilo od leta 1801, ko se je vršilo v Angliji prvo ljudsko štetje. Mnogo popisovalcev je izgubilo listine ali pa jih je izpolnil s tako številnimi napakami, da so morali štetje ponoviti.

Uradno poročajo, da je samo pretekli teden nad 2.000 komisarjev odložilo svoje mesto.

Letala, ki se bodo dvigala navpično

London, 7. maja. AA. V kratkem bodo polzkuršali avtogiro-letala, ki se dvignejo navpično in pristajajo na strelah velikih poslopj. Strokovnjaki so prepričani, da bodo te vrste letala lahko startala in pristajala navpično in brez težav vozila ljudi v osrčju mest. Za pristajanje potrebujejo malo prostora, tako da se bo lahko našel na strelah velikih hiš. Letala so zelo lahka, tipa »Pussmoth« in razvijajo 120 milj hitrosti na uro. Prostora imajo za 6 oseb.

Zastrupljenje z mlekom

Sofija, 7. maja. AA. V vasi Cernakonjevu se je primeril čuden slučaj zastrupitve. Nekaj rodbin, skupno 16 ljudi, so morali z vso naglico prepeljati v najbližjo državno bolnico, ker so se zastrupili z mlekom. Strokovna analiza je pokazala, da so ovce iz tega kraja jedle strupeno travo.

Ker se mu ni rodil sin

Sofija, 7. maja. AA. Okrožno sodišče je obsodilo na 10 let temnice kmeta Vasilija Bithovskega iz vasi Kravane, ker je zadalil svojo novorojeno hčerko. Kmet je na sodišču priznal, da je otroka zadavil iz jeze nad tem, da se mu ni rodil sin.

Huda nesreča v Zagrebu

Zagreb, 7. maja. k. Danes okrog 9. dopoldne se je v Frankovi ulici zgodila huda gradbena nesreča. Tam so kopali temelj za novo hišo. Ker niso pazili, so izpodkovali temelj sosedne hiše. Zaradi tega se je 15 metrov zidu te hiše nagnilo in zrušilo, kar je izzvalo veliko paniko. Poklicali so gasilce, ki so spravili iz porušenega stanovanja stanovalce in njih pohištvo. K sreči ni bilo nobene človeške žrtve, pač pa znaša stvarna škoda okrog 180.000 Din.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 7. maja. (d) Južne Alpe: Manj oblačno, nagnjenje k nevihtam, gorko.

Poslovanje Zadrúžne zveze v Ljubljani v letu 1930.

V sredo dopoldne se je vršil v prostorih Uniona občni zbor Zadrúžne zveze, katerega so se udeležili delegati večine članic.

Načelnik g. dr. Anton Korošec, minister n. r. in univerzitetni profesor beograjske univerze je pozdravil prisotne ter imenoma zastopnika poljedelskega ministrstva in banske uprave, g. načelnika Zidanška. Istotako tudi ravnatelja zagrebške Zadrúžne zveze g. Gortana. Pooblastil se je nato občni zbor, da se odpošlje Nj. Vel. kralju udanostna brzojavka.

V svojem govoru je g. dr. Korošec podrobneje prikazal historijat delovanja Zadrúžne zveze v povojni dobi, ki jo je razdelil v tri bistvena razdobja: 1. Leta neposredno po končani vojni. 2. Doba inflacije, in 3. Doba dejanske stabilizacije dinarja. Med drugim je izjavil: Mi živimo danes v težki gospodarski krizi, ki bo kmalu podobna onim časom, ko so se rodile prve zadruge in prikoščile našemu kmetu, delavcu in obrtniku na pomoč. Iz teh razlogov se večja števila mlekarstev, vinarstev in sadjarstev združuje, ki morajo posvečati mnogo pažnje tudi trgovskemu udejstvovanju. Naloga našega zadrúžništva v bodočnosti bo, pokazati kmetu, kje se nahajajo tržišča.

V svojih nadaljnjih izjavah je g. načelnik dotaknil odpovedi trgovinske pogodbe s strani Avstrije ter še posebno nemško-avstrijske carinske unije. Carinsko združenje Avstrije

in Nemčije ne more biti niti v gospodarskem, kaj šele v političnem oziru zadeva, ki bi zanižala samo ti dve državi, ampak posega kljub vsem nasprotnim trditvam iz Dunaja in iz Berlina, v interesni krog marsikaterega drugega sosedu.

Poročilo načelstva je podal ravnatelj g. Fran Gabrovšek, ki je v daljšem in dobro zasnovanem govoru podčrtal ugoden razvoj Zadrúžne zveze v preteklem poslovnem letu. Naglasil je, da se je število članic zvišalo od 578 na 611. Denarni promet pa se je zvišal za 200 milijonov dinarjev. Naložbe so se vsled gospodarske krize dvignile le za 10-60%. Na drugi strani pa so se dvigali krediti in dosegajo 74-9 milijonov. V ostalem je g. ravnatelj analiziral podrobno delo na polju zadrúžne propagande (zadrúžna predavanja, zadrúžno šolstvo, statistika itd.).

Nadzorstveno poročilo je podal načelnik g. Zaplotnik ter predlagal načelstvu absolutorij. Med samostojnimi predlogi se je razvila živahna debata o vprašanju obrestne mere, ki naj bi se izenačila. Zelo živahna je bila tudi diskusija o vprašanju posojil in drugih važnih poslovnih problemih.

Načelnik g. dr. Anton Korošec se je nato zborovalcem zahvalil in jim želel kar največ uspeha na zadrúžnem polju. Popoldne se je vršil sestanek delegatov nabavljalnih in prodajnih zadrug.

Flejšmanu odkrijejo spomenik

Slovesnega odkritja se udeležijo številna pevka društva. — Ministrstvo je dovolilo polovično vožnjo.

Ljubljana, 7. maja.

Danes mesec dni bo praznovala prijazna vasica Berčevo ob Savi veliko slavo. Odkrila bo spomenik svojemu najznamenitejšemu sinu slovenskemu prvemu skladatelju Juriju Flejšmanu. Vaščani se že danes pripravljajo na časten sprejem pevskih društev, ki se udeležijo slovesnega odkritja. Da bodo mogla priti pevka društva od blizu in daleč, je izposloval agilni odbor Hubadove pevke župe pri ministrstvu polovično vožnjo do Laz, oz. do postaje Marija Devica v Polju. Od obeh postaj je rojstni dom Jurija Flejšmana v Berčevem oddaljen dobro uro.

7. junija bo prvi pevski praznik. Pred odkritjem Flejšmanovega spomenika bodo zapeli skupni zbori več Flejšmanovih pesmi, kakor »V gorénjsko oziraj se skalnato stran«, »Luna sljé«, »Himna na Vodnika« itd. Po odkritju bo na prostornem veselišnem prostoru ljudski pevski koncert, kjer bodo nastopali posamezniki, v pevski župi včlanjeni zbori.

Skladatelj Flejšman je umrl 23. maja l. 1874. v Ljubljani v Samčevi hiši na Glavnem trgu. Med slovenskimi skladatelji ni nikogar katerega pesmi bi prodirle v narod tako močno, da jih je veliko od njih sprejel v svojo narodno last. Njegov duh živi v narodu, ki mu postavi v znak hvalečnosti skromen spomenik. Med znatnejšimi darovi za Flejšmanov spomenik v Berčevem omenjamo velikodušna darova bana dr. Marušiča v znesku 2000 Din in občine Berčevo v znesku 1000 Din.

Razdelitev podpor delavstvu

Trbovlje, 6. maja.

Rudniško vodstvo je v sporazumu z zastopniki delavstva ugotovilo ključ, po katerem se bodo delavstvu razdelile podpore. Po tem ključu se bodo razdelile podpore pravično, tako da bodo razdeljene vsem, ki so bili od 1. do 15. aprila najbolj prizadeti od praznovanja. Eksistenčni minimum je bil po tem ključu določen za gornjo dobo kakor sledi: Podpore ne prejmejo: Ženske, ki so zaslužile v navedeni 14-dnevni dobi več kot 175 Din, samci, ki so zaslužili več kot 240 Din, oženjeni brez otrok, ki so zaslužili več kot 325 Din, oženjeni z 1 do

2 otroki, ki so zaslužili več kot 350 Din, oženjeni z 3 do 4 otroki, ki so zaslužili več kot 400 Din in oženjeni od 5 otrok dalje, ki so zaslužili v gornji dobi več kot 450 Din. Oni delavci in delavke, ki so zaslužili v gornji dobi manj kot je zgorajnavedeno, prejmejo kot podporo razliko med faktično zasluženim zneskom in zneskom, ki je kot eksistenčni minimum za posamezne podpore kategorije zgoraj določen. Podpore pa so zaokrožene, in sicer, če znaša podpora na pr. 74 Din in manj, prejme 70 Din, če pa znaša na pr. 76 Din in več, pa prejme 80 Din. Pri tistih, ki bi znašala razlika od 1 Din do 39 Din prejmejo brez razlike kot podporo 40 Din. Za podporo pridejo v poštev samo otroci, ki niso bili do 15. aprila t. l. stari 16 let. Dopolni, ki so bili delavstvu potrebni, se ne štejejo kot izvršeni štiti. Nasprotno se takozvani »blau-i« štejejo kot izvršeni štiti. Za trbovjsko delavstvo je določeno 101,400 Din podpore. Če razdeljena podpora, ki jo je prejelo delavstvo pretekli teden na občini, se pri rudniški podpori ne bo upoštevala.

37 novih obrtnikov v enem mesecu

Pretekli mesec so priglasi pri mestnem načelstvu svojo obrt: Sinkovec Rudolf, Borštnikov trg 3, trgovska agentura; Slamič Josipina, Gosposvetska cesta 6, trgovina z mešanim blagom; Zor Viktor, Kamniška ulica 25, vodovodna instalacijska obrt; Heršič Ludvik, Stari trg 26, trgovska agentura; Podstudenšek Ivana, Florijanska ulica 16, koncesija po § 16 lit. b o. r.; Elektroindustrija d. d. Gosposvetska cesta 13, trgovina s tehničnimi in elektrotehničnimi predmeti ter z radijskimi aparati in njih sestavnimi deli; Lavrih Anton, Podlimbarska ulica 26, trgovina z manufakturami, konfekcijskim in galanterijskim blagom; »Motor-Kredit, Pramberger & Co., javna trg. družba, Frankopanska ul. 21, trgovina z avtomobili in motornimi kolesi; Bukovnik Otmar, Kongresni trg 5, krojaški obrt; Čerňič Marija, Hradskega vas 36, sejmstvo z drobnim blagom, galanterijo, slaščicami in sadjem; Radonič Pio, Stara pot št. 9, trgovina z vinom na debelo pod protokolirano firmo Barbič & Radonič; Sapira Joahim, Miklošičeva cesta 14, trgovina z galanterijskim, konfekcijskim, belim in kratkim blagom; Thäle Friderik, Izanska cesta 62, ključavničarski obrt; Virnik Ludovik, Hrenova ulica 17, krojaški obrt; Zor Stanko, Sv. Jerneja cesta 43, nagačanje živali; Trpin Josip, Florijanska ulica 28, čevljarški obrt; Slana Josip, Sv. Petra nasip 51,

krojaški obrt; Stoter Josip, Sv. Petra nasip 17, trgovina z lesom in lesenimi izdelki; Maver Marija, Kolodvorska ulica 31, prevoznikiški obrt; »Keramični in gradbeni material, L. Battelino & Co., d. z. o. z. v Mengšu podružnica v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15, trgovina s keramičnimi izdelki in gradbenim materialom; Gorazd Vladimir, Gregorčičeva ulica 11, izdelovanje umetno obrtnih predmetov; Dr. Werther Hinko, Komenskega ulica 17, izdelovanje umetnih kipov iz marmorja in sličnega materiala; Fritsch Oskar, Steitarjeva ulica 7, trgovina z mešanim blagom; »Kotone« jugoslovansko tekstilno podjetje d. z. o. z., Selenburgova ul. 7, trgovina s tekstilnim blagom; Brar & Co., d. z. o. z., Kolodvorska ulica 26, trgovina s tehničnimi predmeti; Kramar Franc, Cesta na Loko 18, kleparski obrt; Kašca Rafael, Cegnarjeva ulica 12,

kleparski obrt; Lavrič Josip, Kolodvorska ulica 41, trgovina z usnjem in kožami; Čebulj Franjo, Medvedova cesta 8, trgovina z usnjem, čevlji in galanterijskim blagom; Stanič Alojzij, Gradišče št. 7, mesarski in prekajevalski obrt; Dulicki Evdokija Ivanovna, Dalmatinova ulica 15, trgovina z glasovirji; Automatični buffet d. z. o. z., Selenburgova ulica 4, trgovina z delikatesami; Dolenc Franc, Dunajska cesta 26, avtoizvozeček z uporabo 1 avtomobila; Milovanovič Spasoje, Poljanska cesta 73, koncesija za dajanje pojasnil v vojaških zadevah; Potnik Marjan, Metelkova ulica 13, obrt najemščka z uporabo 1 osebnega avtomobila; Šket Martin, Smartinska cesta, stavba Kregar, delikatesna trgovina; Režek Ivan, Tržaška cesta 24, slaščičarski obrt. V istem času je odjavilo svojo obrt 22 obrtnikov.

Nepoučenost o pravicah izseljencev

Zaradi nepoučenosti trpe naši izseljenci največ škode — Popularizacija izseljeniških komisarjev

Jugoslovanski izseljeniški strokovnjak J. F. Lupis - Vukič je objavil v listu »Gospodarstvo«, katerega izdaja v Buenos Airesu naš rojak inž. C. Jekovec, članek, v katerem navaja, da so naši izseljenci premalo poučeni o razmerah in pravicah, ki jih čakajo in ki jim pritičejo v deželah, kamor se izseljujejo.

Prvič je mnenja, da se naši rojaki izseljujejo tja, kamor jim agenti parobrodskih družb nasvetujejo, in drugič, da jih nihče ne pouči o njihovih pravicah v deželi, kamor se izseljujejo, in tudi ne, na kateri naslov naj se obrnejo, če jim je potrebna pomoč.

Nato naštevajo v popisu obširno okoliščine glede pravic sorodnikov v primeri nesrečne smrti, n. pr.: 1. Človek, ki ni pisal svojim sorodnikom, je radi nesreče pri delu umrl, ali njegova obitelj ne izve o tem nič in tudi ne o pravicah, katero ima do odškodnine. — 2. Izseljenec umrje in dogodi se, da ima brezvestnega prijatelja. Ta piše prijateljsko pismo ženi ali drugim sorodnikom ponesrečenca, da hoče izposlovati odškodnino, in ko dobi pooblastilo, vzame denar in se preseli v drugi neznan kraj. — 3. Izseljenec umrje v tujini, zapusti brez nasvete sorodnikov in brez oporoke recimo precejšnje imetje. Postavi se administrator in premoženje se upravlja, ali zakoniti dediči ne dobi ničesar od te zapuščine.

Nato nasvetuje g. Lupis - Vukič, da je treba zanimanje za izseljeniške zadeve popularizirati. Domači tisk naj o tem večkrat kaj poroča. Pri nas je zadeva sicer dobro urejena. Kr. banska uprava ima svojega izseljeniškega referenta v posebni za to določeni pisarni v bližini glavnega kolodvora v palači Delavske zbornice, kjer ga

lahko vsak interesent najde. Pri temu se oglašajo tudi do malega vsi izseljenci in dobe tam potrebna navodila in pouk. Opozori jih, da ima vsak izseljeniški potni list naslove naših konzulatov in izseljeniških delegatov, na katere se lahko obračajo ob potrebi, izroči jim tudi tiskane formulare z naslovom, kamor naj poročajo, kje so se nastanili in kako se jim godi.

V Dravski banovini prireja družba sv. Rafaela vsako leto enkrat »izseljeniško nedeljo«, na kateri duhovniki raz prične poučujejo naše izseljence in jim polagajo na srce, da morajo domačini z izseljenici ostati v pisemskih zvezah.

Izseljeniški nadzornik govori v vsakim izseljenecem, ki odhaja preko Ljubljane v prekomorske dežele osebno in jih poučuje o njih pravicah. Enako bo treba urediti, da se oglašajo pri izseljeniškem nadzorniku obvezno tudi vsi izseljenci, ki potujejo v Francijo, Holandijo in druge evropske dežele.

Izseljeniški referent kr. banske uprave zasleduje v časopisju naših izseljencev tudi vse smrtné nesreče ter obvešča o tem tukajšnje sorodnike ter jim daje nasvete glede doseganja odškodnine. Kr. banska uprava Dravske banovine tako skrbi v precejšnji meri v smislu »Lupis - Vukič« za naše izseljence in njih svojce. Priporočila se vsemu slovenskemu tisku v domovini in v inozemstvu, naj nasvete g. Lupis - Vukič, o potrebi popularizacije izseljeniških funkcionarjev uvažuje in da po možnosti večkrat objavlja taka poročila. Izseljeniški referent kr. banske uprave v Ljubljani je vsakemu izseljencu, izseljeniškim sorodnikom, izseljeniškim povratnikom in sploh vsem izseljeniškim interesom vedno brezplačno na razpolago.

Ivan Kregar †

Ljubljana, 7. maja.

Že jutraj se je razvedelo po Ljubljani, da je nenadoma umrl g. Ivan Kregar, pasarski mojster, posestnik itd., v 64. letu starosti. Včeraj se je vrnil z avtomobilom iz Stajerske, kamor se je peljal po poslovnih potih. Noč je prešpalo mirno, jutraj ga je nenadoma obšla slabost. Legel je in ni več vstal.

Pokojni Kregar je bil dolga leta občinski svetnik ljubljanski in je igral svoj čas v naši komunalni in politiki pomembno vlogo. V sedanjo občinsko upravo je bil zopet imenovan 22. januarja 1930. V občinski upravi je izvrševal še drugo funkcije, tako v gremiju, industrijskem odseku in v mestnih podjetjih. Za svoje velike zasluge je bil tudi odlikovan z redom sv. Save. Ivan Kregar je pa užival velik ugled tudi kot pasarski mojster in pozlataj. Iz majhnega obrtnika se je v svojo pridnost povzpelo do podjetnika, ki je s svojimi deli slovel po vsej domovini in tudi v inozemstvu. Njegovo podjetje je danes najmodernejša te vrste v državi.

Za njim žaluje soproga Elizabeta in pet otrok in številni njegovi znanci in prijatelji ter naše javne institucije, v katerih je pokojni zadnja leta živahno in z vso vneto za obli blagor deloval. Pokopali ga bodo v nedeljo ob 17 izpred hiše žalosti na Zrinskega cesti št. 3 v družinsko grobnico pri Sv. Križu. Blag mu spomin, žalujočim naše globoko sožalje.

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Petek, 8. maja: »Slehernik«, predstava v operi. Red A.

Sobota, 9. maja: »Pri belem konjškuc«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Nedelja, 10. maja ob 15. uri: »Slehernik«, predstava v operi. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven. — Ob 20. uri »Trije vaški svetniki«, ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 11. maja: Zaprto.

Opera.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Petek, 8. maja: »Slehernik«, dramska predstava. Red A.

Sobota, 9. maja: »Snegurčica«. Red E.

Nedelja, 10. maja ob 15. uri: »Slehernik«, dramska predstava. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven. — Ob 20. uri »Oj ta prešmentana ljubezen«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 11. maja: Zaprto.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Petek, 8. maja: Zaprto.

Sobota, 9. maja ob 20. uri: »Učlovečenec«. Zadnjič. Pri znanih cenah.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER

Sobota, 9. maja ob 20:15 uri: »Gospod senator«.

Nedelja, 10. maja ob 20:15 uri: »Gospod senator«.

Cuida:

Farmmor

Roman

66

Lucilia jo je navidezno površno poslušala; z nemirnim pogledom je strmela v rdečo žrjavico.

»Prevarila — njega,« je šepetala. »Ali je na svetu ženska, ki —«

Lady Clesville je radovedno opazovala mladi obrazek, ki je prebledel; vstala je, pobožala ljubkega otroka in rekla pristrčno:

»Lahko noč, Lucilia; pa nikar ne razmišljajte o tej zgodbi, o kateri bi bilo bolje, da vam je nisem povedala. Le verujte mi, srca lorda Farmmora ni strla tista zgodba; že takrat je bil prepameten za kaj takega.«

Lucilia ji je z lahko kretnjo odtegnila roko.

»Vi, gospa grofica, ga poznate samo toliko, kolikor ga svet pozna,« je rekla z žalostnim nasmeškom.

Grofica je vnovič z nemim občudovanjem pogledala mlado deklico, nato se je sklonila, jo poljubila na sveže, napete ustnice in odšumela iz sobe. Lucilia pa je obsedela pred kaminom in še dolgo kakor okamenela strmela v prasketajoči ogenj. Prevzela jo je taka žalost, da sama ni vedela za vzrok. Končno se je zdrnila iz bolestne omame, da bi voščila lady Castlemere lahko noč. Grajski gospod ji je naknadno odkazal sobo poleg materine v zapadnem grajskem krilu.

»Danes si redkobesedna, otrok,« je rekla lady Castlemere, ko je Lucilia sedla na podnožni stol poleg nje in položila svojo glavo v naročje stare dame. »Kod se izprehajajo tvoje misli?«

Nagla rdečica je obšla dekličino obličje; ni si upala dvigniti oči.

»Misliš sem — misliš sem, my lady, na nekaj — kar mi je pripovedovala grofica Chesville.«

»Kaj pa ti je povedala?«

»Ali je tudi vam znano, my lady, da je pred mnogimi leti neka hudobna dama lorda Cecilia kruto prevarila?«

Roka lady Castlemere, ki je ležala na Lucilijinih zlatih kodrih, se je nenadoma stresla pri tem nepričakovanim otroškem vprašanju.

»Zakaj bi rada to vedela, dragi otrok?« je naglo vprašala dama. Skrbelo jo je, da ni kdo v otrokovi navzočnosti namignil na tajno, ki so jo do zdaj tako skrbno čuvali.

»Prosim, prosim, povejte mi samo to, ali more biti katera tako hudobna do njega?«

Lucilijin glas je razodeval globoko vznemirjenje in njena razumna rednica je uvidela, da je bolje, če ji odgovori. Očividno je bilo, da ni deklica nič vedela o tajnosti. In lady je rekla: »Da, otrok; pred mnogimi, mnogimi leti je Cecil daroval ljubezen ženski, ki ga ni bila vredna. Toda tega je že tako dolgo, da nima zmisla več o tem govoriti. Prosim te, da nikoli ne omenjaš tega svojemu varuhu. Kaj pa ti je mogla lady Chesville povedati o tej stvari? Tisti čas je bila ona še otrok.«

»Saj ni vedela mnogo povedati. Rekla je, da je slišala o tem po drugih osebah. Ona je mnenja, da je to vzrok brezčutnosti lorda Farmmora. Zakaj ga ima svet za mrzlega? Saj ni mrzel in brezčuten?«

»Ne, s svojimi ljudmi ni; prav govoriš, drago dete. lady Chesville je hotela samo reči, da prepušča ljubezenske neumnosti mlajšim možem, sam pa se rajši posvečuje svojemu političnemu poklicu. Po svoje ima torej tudi ona prav.«

Lucilia je zopet povsila glavo; v siju plapolajočega ognja v kaminu je bilo videti njeno obličje prav otožno.

»O, ali je mogoče, da je katera tako hudobna,« je mrmrala polglasno z ginljivo iskrenostjo. »Katera bi ga mogla zapustiti in mu povzročiti bolest?«

Lucilia je izrekla te besede s takim glasom, da se je lady Castlemere naglo sklonila k njej in jo pogledala v obličje. Čudna misel ji je šinila v glavo, da jo je prevzel silen strah. Bolje, tisočkrat bolje je, je pomislila, da zve Lucilia vso kruto resnico, ki jo tako prikrivamo pred njo, in zasovraži roko, ki jo danes še tako spoštuje, kakor da se uresniči misel, ki mi jo je ravnokar strah prišepetal.

»Lucilia,« je vzkliknila lady nemirno, »pustimo preteklost. Naj spi v miru, ti pa se otresi nespametnih in nezdavih misli. Pojdi v posteljo, dete, in zaspi. Še enkrat pa te opozarjam, da nikdar ničesar o tem ne omenjaš mojemu sinu in da sploh nikomur nikoli ne staviš kakšno vprašanje, ki tiče to zadevo!«

Ptujska elektrika

Prejeli smo in objavljamo:

»Slovenec« z dne 29. aprila 1931. je priobčil pod naslovom »Ptujska elektrika« članek, v katerem poroča, da je elektrifikacija Ptuj in bližnje okolice izvršila zadruga, da pa od 1928. leta dalje večkrat pride na dan vprašanje, da bi občina prevzela električno napravo v svoje roke. V nadaljevanju članek navaja, da je mestna komisija v treh dneh v februarju izvršila revizijo v zadrugi in podala poročilo, v katerem pravi, da poslovanje zadruga ni bilo v redu, da pa sta nato prišla iz Ljubljane dva revizorja od Zveze slovenskih zadrug, kjer je ptujska zadruga elektrarna vključena, ki sta ugotovila, da je zadruga visoko aktivna in da delavci v njej zaslužijo vso pohvalo. »Dalje piše, da se je Zveza postavila na stališče, da se občina nima pravice vmešavati v zadrugo, občinski svet pa je med drugim sklenil, naj banska uprava po svojem revizorju izvrši popolno revizijo zadruga od njenih začetkov, ker poslovanje ni brezhibno niti administrativno niti tehnično.

Dasi se razmere in gospodarstvo zadruga tiče predvsem njenega članstva ugotavljamo v informaciji javnosti to-le:

1. Tričlanska komisija mestne občine je izvršila pregled v treh dneh, na podlagi katerega je mogla priti do domneve, da so se vršile neurednosti, ne pa do točnih ugotovitev, kar je razvidno tudi iz postopanja komisije, ki je zapечатila knjige in priloge in pozvala strokovnega revizorja radi končnih ugotovitev.

2. Revizorja Zveze slovenskih zadrug sta vršila revizijo nepretrgoma od 16. februarja do 3. aprila, ter sta vsled svoje poklicne izvežbanosti in časa, ki sta ga posvetila pregledu, mogla priti do končnih zanesljivih ugotovitev. Ena glavnih ugotovitev, ki je najbolj važna za članstvo in zanimiva za javnost, je bila, da je zadruga aktivna in da je elektrifikacija Ptuja in okolice uspešno izvedla. Nedostatki so bili deloma že med revizijo odpravljani, ostali pa še bodo po poti, kot jo predvideva zakon o revizijah, niso pa bili taki, da bi ogrozili članstvo ali upnike.

Ker je revizija zadrug zakonito tako urejena, da jih vršijo zveze potom svojih revizorjev, je gotovo, da se tretja revizija ne bo vršila, dokler je pristojna Zveza avtorizirana za revizijo. Poročilo o reviziji je predloženo merodajnim mestom, ki bodo mogla priti do zaključka, da ni vzroka za intervencijo v smislu zahtev mestne občine. Na združenem članstvu pa je, ali je še naprej voljno prenašati take žrtve za mestno občino, ki dejansko za izvedbo elektrifikacije ni nitiesar žrtvovala, a si naenkrat lasti takšne pravice.

Zagoneten samomor 19letnega mladeniča

Iz Sušaka poročajo, da je skočil 19letni Oskar Weiss iz Karlova z mostu Sv. Ane na železniško progo, ko je privozil Brzovlak. Padel je z višine 30 m in si zlomil nogo in tilnik ter bil takoj mrtev. Obležal je ravno sredi proge med tračnicama in se ga koleza lokomotive in vagonov niso niti dotaknili. Komisija je mogla ugotoviti samo smrt mladelega obupanca. Oskar Weiss je dokončal obrtno šolo v Mariboru in je bil nameščen kot dnevničar pri banski upravi v Nišu. Pred dnevi se je usmrtilo v Nišu neko dekle, pri katerem so našli Weissovo fotografijo. Po tem samomoru se je mladenič po telefonu razgovarjal z bratom samomornikom. Nekaj dni nato je pa dobil od njenega brata pismo in je takoj odpotoval na Sušak in si tudi sam prostovoljno končal življenje.

Razbojnik Medić noče biti čaruga

Pravi, da bo izdihnil z mirno vestjo, če ga bodo obsodili na smrt.

Državni tožilec dr. Kraljič je imel v velikem procesu proti razbojniku Mediću 4 ure trajajoč temperamentalni govor in se je v njem dotaknil vseh 32 zločinov in je dokazoval pri vseh Medićevo krivdo. Glede umora orožnika Vekića je rekel, da je bil Medić tedaj kot pobežli kaznjene protipravna oseba in zaradi tega ni govor o njegovi samoočrambi. Predlagal je, naj se obsodi razbojnik zaradi tega zločina po zakonu o zaščiti države. Zahteval je tudi za Medića smrtno kazen, in sicer naj ga obesijo. Medić je državnega tožilca poslušal mirno, kakor da se ne tiče njega.

Po zagovorih vseh treh zagovornikov, o katerih smo že včeraj poročali, je govoril sam Todor Medić. Pripovedoval je, kako je bil v mladosti prepuščen samemu sebi. Mati je bila delavka in se ni mogla brigati za njega, oče je bil pa v Ameriki. Pozneje je prišel v slabo družbo in je krenil na slaba pota. Med drugim je Medić tudi rekel: Upam, da me ne boste imeli za čarugo in če bom moral umreti, bom umrl z mirno vestjo. Nisem krvočlovek in moja edina krvava žrtev je orožnik Vekić. Kako je prišel ob življenje, sem vam pa povedal.

Zanimiv je bil zagovor dr. Smolčića, ki je posvetoval dober del svojega zagovora problemu smrtni kazni. Rekel je, da je bil vedno proti smrtni kazni. Kulturno človeštvo obsodi na smrt samo v najtežjih primerih. Celo o düsseldorfskem morilecu Kürtenu razpravljajo, ali naj ga usmrtijo ali internirajo. Medić se pa s tem krvošesom ne more niti primerjati. Končal je zagovor z besedami: Zlo bomo izkoreninili iz naroda z njegovim kulturnim in gospodarskim dvigom in ne s smrtno kaznijo. Gospodje sodniki, kot najodličnejše meščane tega mesta vas prosim, da to mirno mesto ne umažete s človeško krvjo in prihranite meščanom ta strašen prizor.

b Prve češnje v Zagrebu. Pravcata senzacija na zagrebškem trgu so bile v sredo zrele češnje, katere so bile v trenutku razprodane.

Jz Dravske banovine

d Uslužnost do občinstva je prvo Batevo geslo, drugo pa: delavstvo mora biti dobro plačano in zadovoljno. V teh načelih je skrivnost Batevega uspeha. Velezanimiv članek o Bafi — kralju čevljev — priobčuje ilustriran družinski tednik »Roman«. V tem je popisana čudežna pot Bate od čevljarja do milijonarja in je to prva slovenska globlja in objektivnejša razprava o Bafi.

d »Kolo srbskih sester« v Beogradu ima svojo letno skupščino 10., 11. in 12. maja v Beogradu. Ministrstvo za promet je dovolilo četrtinsko vožnjo vsem delegatinkam »Kola« in JZS od 6. maja do 25. maja 1931 za vse razrede in vse vlake. Udeležence skupščine kupijo polovično vozno karto na izhodni postaji. Min. prosvete je dovolilo vsem udeleženkam učiteljicam osnovnih, strokovnih in srednjih šol dopust od 8. do 18. maja 1931 z odl. št. 3306 od 27. aprila 1931.

d Udeležniki poseta vinarske razstave v Mariboru dne 11. maja in zborovanja gostilničarstva, ki bo isti dan ob 10. uri dopoldne v hotelu Orel v Mariboru, dobijo legitimacije za polovično vožnjo po železnici v zvezini pisarni v Ljubljani za Din 2.

d Zdravniške ordinacije v Zdravstvenem domu v Medvodah pričnejo v ponedeljek 18. maja ob 14. uri popoldne, a ne na dan praznika 14. maja.

d Iščijo se nasledniki Strelca Mihajla, ki je umrl v Ameriki. Javijo naj se Izseljeniške-mu komisariatu v Zagrebu.

d Član SPD je našel o veliki noči 6 ključev v mali lovski koči v Gornji Krmi. Dvigniti jih je v pisarni SPD (Palača Kreditne banke, IV. nadstropje) med uradnimi urami.

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v velikih izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12.

d Varujte planinske cvetice! Po naredbi je prepovedano trgati, ruvati, prodajati in ponujati v nakup redke rastline. Kljub prepovedi se uničujejo največje sledeče: planika ali očnica (Leontopodium alpinum), murke ali zamorčki (Nigritella angustifolia, nigra in rubra), blagajevka in progasti volčin (Daphne Blagayana in striata), lepi ali jeglji ali avrikel (Primula auricula), kranjski jeglji (Primula carniolica), rumeni enicjan (Gentiana lutea). Kdor bi se zasačil, da trga ali ruva ali prodaja ali ponuja v nakup navedene in druge prepovedane redke rastline, se mu bodo le-te odvzele ter ga bo politično oblastvo kaznovalo z globo od 5 do 1000 Din ali z zaporom do 14 dni. — Sreski načelnik: Dr. Ogrin s. r.

Obležele obleke barva v različnih barvah in plisirata tovarna Jos. Reich. 398—2 d Ribarski sestanek, za katerega je dalo inicijativno Ribarsko društvo v Ljubljani, se bo vršil v Bohinjski Bistrici in sicer 23. in 24. t. m. Na ta sestanek so povabljeni člani vseh ribarskih organizacij v državi, predvsem pa oni iz Dravske banovine. Ljubljansko ribarsko društvo preskrbi pravočasno vse potrebne vozne olajšave. Na dnevnem redu sestanka bodo predavanja uglednih ribarskih strokovnjakov in razprava o važnih, ribarstva se tičečih vprašanjih. Po zborovanju bo skupen ogled banovinskega ribarskega zavoda v Bohinjski Bistrici, za kar je dal blagohotno dovoljenje gosp. ban dr. Drago Maruš. Naprave bo razkazoval in pojasnjeval po odredbi g. bana vodja zavoda g. inž. Rejic. Podroben program prireditve objavi-mo pravočasno. Prijave za kongres sprejema do 20. t. m. Ribarsko društvo v Ljubljani.

GENERALNO ZASTOPSTVO »PAN«, SV. PETRA CESTA. 943-12

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal barometer v Ljubljani 762,5, termometer 10,6, relativna vlaga 88%, tiho, oblačnost 10, dež (3 mm). V Mariboru je kazal barometer 761,2, termometer 8,2, relativna vlaga 93%, tiho, megleno, dež (7-1 mm). Drugod je bilo vetrovno in oblačno. Deževalo je tudi na Rabu (13 mm). Ta opazovanja ob 7. uri jutraj. Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 19,3 (8,8), v Mariboru 18,6 (7,3), v Mostaru 23,6 (9,5), v Zagrebu 24,3 (10,4), v Beogradu 25,4 (14,2), v Sarajevu 23,3 (7,5), v Skoplju 22,6 (11,2), v Kumboru 20,3 (13,8), v Splitu 19,5 (13,4), na Rabu 19,8 (10,2), na Visu 19,6 (9,8). V oklepajih je označena najnižja temperatura.

Ljubljana

Petek, 8. maja 1931. Prik. sv. Mih. Pravoslavni: 25. aprila, Marko.

Nočno službo imata lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

■ Ljubljanski vrtnarji za materinski dan. Poročajo nam: Za materinski dan, ki ga bo praznovala Ljubljana v nedeljo 10. t. m. so sklenili ljubljanski vrtnarji. Bajtova, Bizovičar, Herzmansky, Keše, Simenc Ivan, Simenc Pavel, Pavlin in Vatovac, da pošljejo kakor lansko leto tudi letos vsem osnovnim šolam in vrtem v Ljubljani cvetja za revne šolske otroke, ki naj to cvetje ponesejo svojim mamam. Pozdravljamo ta sklep, ki naj se mu pridruži tudi še drugi meščani, ki prav lahko pogrešajo na svojih vrtovih nekoliko pomladanskega cvetja v to lepo svrhu. Tudi revni deci naj bo materinski dan praznik, ko more pokazati svojim ljubečim materam zahvalo in spoštovanje s tem, da jim pokloni v dar svežega cvetja. Šolska vodstva pa naprošamo, naj razdele cvetje po svoji uvidevnosti med revno deco.

■ Komorni večer državnega konservatorija. V petek 15. t. m. ob 20. uri bo v Filharmonični dvorani I. javna produkcija gojencev drž. konservatorija ob sklepu šolskega leta 1930/31

in nosi naslov »Komorni večer«. Na programu sta Mozartov in Ravelov kvartet ter Vit. Novakov klavirski trio. Produkcija je popolnoma koncertnega značaja. Nastopijo gojenci iz oddelka za komorno muziko, ki ga poučuje in vodi g. prof. Jan Slais.

■ »Jurjevanec na Gradu. V romantičnem srednjem veku in tudi v novejšem času je Ljubljana zelo slovesno praznovala god sv. Jurja. Kranjski stanovni so sezidali in posvetili temu svetniku na čast na ljubljanskem gradu lično kapelico. Na sv. Jurja dan se je brala tu slovesna sv. maša in vse ljubljansko prebivalstvo je pohitelo ta dan na grad, kjer so se vršile razne ljudske prireditve in rajanja v proslavo sv. Jurja, oznanjevalca spomladi. Ko so v novejšem času spremenili grajsko poslopje v jetišnico, je stari običaj prenehal in dolga leta ni bilo ljudskega »jurjevanja«. Leta 1911. pa je prišla na idejo »jurjevanja« ženska šentpeterska CM podružnica. Ta je dala inicijativno za skupno prireditev proslave sv. Jurja ljubljanskim CM podružnicam. Odzvali sta se zlasti obe šentpeterski in obe šentjakovski podružnici, ki od tega leta redno prirejajo z veliko vpleto in po- žrtvovalnostjo to ljudsko slavo z namenom pomagati naši edini, narodno obrambni instituciji družbi sv. Cirila in Metoda. Letos se vrši to ljudsko slavo v nedeljo, dne 10. maja. Vabljeni so vsi ljubljanci in vsak zaveden rodoljub na proslavo junaka-buditelja narave.

■ Opozarjamo na današnji oglaševni Derenda. 1047a

■ Iz bolnice. 21-letnega delavca Tomaža Dragarja iz Rodice pri Domžalah je pred gostilno pri Alešu na Ježici udaril konj v trebuh, ko ga je hotel zapreči. — 23-letnega delavca Franca Vrhovca je v opekarni Brdo nad Vičem med delom zagrabil stroj za levo roko in mu jo zmečkal v zapetju.

■ Ustanovni občni zbor »Društva za pravno filozofijo in sociologijo v Ljubljani« bo 8. maja t. l. ob 18. uri na univerzi kralja Aleksandra I. v Ljubljani, v seminarski dvorani (I. nadstropje).

■ Slovenska narodna cerkev ima svojo službo božjo od nedelje 10. maja dalje do preklica vsako nedeljo in praznik ob 9. uri v dvorani na Gosposvetski cesti št. 9, pritriljeje levo. Vhod zraven evangelijske cerkve. Ker se bo slovenska služba božja vršila sedaj v mestu ter imamo na razpolago lepše in primernejše prostore, kakor so bili v hotelu »Tivoli«, pričakujem še večje udeležbe, kakor do sedaj. — Ferdo Lavrinec, župnik.

■ Korošci, gostje naše drame. Na Vnebohoda dan, dne 14. t. m. popoldne ob 15. uri bodo igrali v našem dramskem gledališču domačini iz St. Jakoba v Rožu na Koroškem narodno igro »Miklova Zala«. Rojaki, ki so to dramo že nešteto krat vpriporili v najrazličnejših naših vaseh na Koroškem, nastopijo sedaj prvič na odru ljubljanske drame. »Miklovo Zala« vpriporo ljudje iz prav iste vasi, kjer se je dejanje pred stoletji odigralo. Veljale bodo običajne popoldanske ljudske cene.

■ Filmska predstava za obrtno vajence. Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani bo priredila za obrtno vajence in vajence v nedeljo 10. maja ob 9. uri v kinu »Ljubljanski dvor« filmsko predstavo »Vsesokolski zlet v Beogradu«. — Vstopnina je prosta.

■ »Gospod senator«, izvrstna veseloigra, polna nepriljene komike, se ponovi na Šentjakobskem odru v soboto 9. in v nedeljo 10. t. m. Komedia je v režiji gospoda Danila Bučarja imela dosedaj res lepe uspehe, zato vljudno vabimo vse one, ki je še niste videli, da posetite eno izmed predstav. Vstopnice se dobe v predprodaji v trgovini gospoda Miloša Karničnika na Starem trgu. Začetek predstave ob 20.15. V režiji našega najboljšega režiserja gospoda Karusa se pripravljajo izvrstna satira »Bumbury« znamenitega angleškega pisatelja in pesnika Oskarja Wildeja. Premiera te predstave bo predvidoma okrog 16. t. m. in že danes opozarjamo cenj. posetnike na to.

Maribor

m Odlikovanje. Pevsko društvo »Jedinstvo« v Kotoru je imenovalo g. Janka Arnuša, predsednika pevskega zbora naše Glasbene Matice za častnega člana in mu poslalo častno diplomu.

m Tuji nameščenci v mariborski tekstilni industriji. V šestih mariborskih tekstilnih tovarnah je zaposlenih danes 129 tujih državljanov, po pretežni večini samih moštev. Od teh je 14 uradnikov, 58 delovodij, mojstrov in predelavcev ter 55 delavcev. Največ tujih nameščenec, skoraj polovico, t. j. 54, ima tovarna Doctor in drug. To podjetje ima kar 10 uradnikov tujih državljanov, 22 obratovodij, mojstrov in predelavcev ter 22 delavcev. Na drugem mestu je Hutter in drug s 24 nameščenci tujci, 13 obratovodij in 11 delavci; na tretjem Ivan Braun s 18 nameščenci, 2 uradnikoma, 5 obratovodij in 11 delavci; na četrtem »Teksta« s 15 nameščenci, 1 uradnikom, 5 obratovodij in 9 delavci; na petem Thoma s 11 nameščenci, 1 uradnikom in 10 delavci; na šestem pa Zelenka & Co. s 5 nameščenci, 3 obratovodij in 2 delavcema. Ker uradniki niso nikakršni nenadomestljivi strokovnjaki, prav tako tudi ne delavci, bi bilo nujno potrebno, da bi se izvedla temeljita revizija dovoljenj za zaposlovanje teh tujcev, ki so vsi na najboljših mestih. Posebno pa bi bilo to potrebno pri podjetju Doctor in drug s 54 tujci in med temi 10 uradniki!

m Delovanje rešilnega oddelka v aprilu. V mesecu aprilu je posredovala rešilna postaja v 180 slučajih, in sicer 102 krat pri obolenjih in nesrečah ter 78 krat pri prevozih v porodnišnico. Samomorov ni bilo. Požarna bramba pa je intervenirala v 8 slučajih.

m Enodnevni tečaj za zatiranje škodljivcev in boleznih sadnega drevja bo v sredo, dne 13. maja na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Tečaj bo brezplačen in bo trajal od 8. do 12. ter od 14. do 18. ure. Udeležbo je prijaviiti z dopisnico do 12. t. m. ravnateljstvu šole.

m Brezplačni knjigovodski tečaj s posebnim ozirom na uvedbo »Sofra« kartoteke otvori urad za pospeševanje obrti ljubljanske zbornice za TOI v Mariboru dne 10. maja t. l.

m Smrt profesorja Franza Schönherrija. Včeraj je umrl v 68. letu starosti vpojenji profesor glasbe Franz Schönherri. Pokojni profesor je bil pred osvojenjem nameščen na tukajšnjem drž. ženskem učiteljsku.

Pijte original »CHABESO«. 1114

m Cercle français. V soboto 9. aprila bo predaval Marc V.-y. profesor za francosko književnost na ljubljanski univerzi v Vesni o pariških gledaliških igrah v februarju 1931. po lastnih vtisih. Začetek ob 20. uri, vstopnina ni.

m Gostovanje srbske gledališke skupine. Danes zvečer ob 20.30 bo nastopila v Narodnem domu potujoča igralska skupina Mihajla Spasičiča z veseloigrama in komičnimi nastopi. Skupina je prišla iz Češkoslovaške, kjer je nastopila v vseh večjih krajih.

Radi kvalitete in cene — samo »Karo čevlje!« 985

m Kopališče na Mariborskem otoku. Včeraj smo objavili nove cene in odredbe za kopanje na Mariborskem otoku. Ko se je kopališče gradilo, se je trdilo, da bo socialna ustanova, toda po sedanjih cenah to gotovo ni. Posebno krivične so pa cene ob nedeljah, praznikih in sobotah popoldne, ki so skoraj za polovico višje kakor druge dni. Prav ob tem času pa imajo širši sloji edino čas za kopanje. Nerazumljiva je nadalje odredba, da mora vsak, kdor hoče na otok, tudi če se ne kopa, plačati vsaj kopalni listek za 3 Din. Marsikdo pride na otok samo v restavracijo, na sprehod ali pa da si ogleda kopališče. Zakaj bi tedaj, recimo, da gre le v restavracijo, moral kupiti kopalni listek? Dodela nemogoča pa je odredba, da sme vsakdo vzeti v kopališče samo enega otroka, če hoče da dobi zanj polovični listek. Zakaj in kako naj plačata n. pr. mati ali oče, ki imata dva, tri ali več otrok za ostale cele listke? Kje je tu logična utemeljitev, ki bi bila razumljiva? To je docela nova iznajdba, ki je še nikjer drugje nismo zasledili. Mislimo tedaj, da bo kopališki odsek mestnega občinskega sveta upošteval upravičeno nezadovoljstvo vse mariborske javnosti in bo še pravočasno korigiral svoje navedene sklepe. Sicer se lahko zgodi, da bo efekt nasproten od tistega, katerega je pričakoval in bo letos obisk manjši kakor je bil lani.

m Nenadna smrt vlakovodje. Včeraj dopoldne je v svojem stanovanju Ob brodu nenadoma umrl 59letni vlakovodja državne železnice Frano Koren. Blag mu spomni!

m Odmevi zločina v Jelovcu. Sodišče je v sredo izpustilo Ano Kovačovo iz Sobra, katero je Mohorko obdolžil nagovarjanja k umoru neke priče, in ustavilo nadaljnje postopanje, pač pa bo obtoženka sojena, ker je prikrivala Mohorko. Prav tako po Mohorkovih izpovedih aretirana Anton Kovač in Klančnik odločno tajita vsako krivdo.

m Nesreče. V Partinju v Slovenskih Goricah si je pri padcu zlomila desno roko 12letna Pavlina Bajcova. V Selnici ob Dravi pa si je zlomil levo roko poldrugo leto stari Jožko Kreks. Oba se zdravita v mariborski bolnici.

m Samomor. V Stražgoncih pri Pragerskem se je obesil 19letni hlapec Stefan Brengel, zaposlen pri posestniku Stefanu Ekartu. Vzrok samomora ni znan.

m Zasačena. V sredo zvečer se je splazila neka ženska v še odprto mesnico Ivana Krušiča v Lekarni v ulici 5 in izmaknila dve salami. Pri odhodu pa sta jo opazili mesarjeva žena in služkinja ter pohiteli za njo. Dohiteli sta jo v Lekarniški ulici in pozvali stražnika, ki jo je aretirala. Aretirana je 35-letna Terezija Sucova, brez poklica in stalnega bivališča. Ker je v zadnjem času izginilo iz Krušičeve mesnice še več kosov mesnine v skupni vrednosti krog 500 Din, sumijo, da jo je ukradla ista Sucova. Izročena bo sodišču.

Novo mesto

Gostovanje ljubljanskih maturantov. 13. t. m. bodo v tukajšnjem Sokolskem domu gostovali ljubljanski maturantje in maturantke II. drž. gimnazije z akademijo pestrega vzporeda. Na program so razne glasbene, pevске točke, melodram in Rada Murnika enodejanka »Napoleonov samovar«. Prireditve obeta biti nad vse zanimiva. Enodejanko režira članica Nra. gledališča ga. Cirila Škerlj-Medvedova, glasbene točke pa izvajajo večinoma že priznani člani drž. konservatorija (Zagar, Dermelj, Adamič). Ker je čisti dobiček namenjen podpori revnih dijakov in pisatelju Murniku, bo brez dvoma novomeška publika nagradila dijaško stremeljenje s polno udeležbo.

Občni zbor trgovske »Pomoči«

Ljubljana, 7. maja. Nocoj se je vršil v Trgovskem domu občni zbor Trgovskega dobrodelnega društva »Pomoči«. Predsednik g. K. A. Kregar se je spominjal v preteklem letu umrlih članov in je nato podal kratek pregled društvenega delovanja.

Tajnik g. Šmuc je navajal, da šteje društvo 940 članov. Od teh je 645 trgovcev, 142 bančnih in industrijskih nastavljenecov, 101 trgovskih sotrudnikov in 52 trgovskih potnikov. Večina članov je iz Ljubljane, ostali pa so raztreseni širom banovine. Lani je imelo društvo 16 smrtnih primerov in je izplačalo na posmrtninah 146.190 Din, od ustanovitve društva pa do konca preteklega leta pa 411.260 Din.

Po računskem zaključku, ki ga je podal blagajnik g. Zelenčnikar, je imelo društvo 285.768 Din dohodkov. Saldo dne 31. 12. 1930 je znašal 126.921 Din.

Na predlog člana nadzorstvenega odbora g. Kovača je bil soglasno sprejet absolutni blagajnik in odbor. Soglasno je bil tudi sprejet proračun za l. 1931. v znesku 46.725 Din.

Gelje

* **Materinski dan.** Vsakoletni materinski dan priredita letos v nedeljo 10. maja Kolo jugoslovanskih sester ter Pomladek rdečega križa v Celju. Popoldan bo cvečični dan ter koncert v parku od 10.30 do 11.30. Popoldan bo ob 16. v Mestnem gledališču predstava »Kralj Matjaž«, mladinska igra, ki jo je spisal g. Sernečeva ter ugalsbil g. Pregelj. Nastopajo učenci vseh celjskih šol. Stariši so k predstavi vladno vabljene.

* **Predavanje pisatelja Finžgarja.** Jutri dopoldne bo v mestni narodni šoli na sestanku učiteljskega društva pisatelj g. F. S. Finžgar predaval o slovenskem kmetu.

* **Koncert slovenskih šaljivk.** Izredno zanimiv koncert bo jutri zvečer v veliki dvorani Ljudskega doma. Pevski odsek Prosvetnega društva pod vodstvom g. Zafornika bo izvajal same slovenske šaljive pesmi najboljših skladateljev. Začetek ob 20.30. Predprodaja vstopnic v Slohskovi zadrugi.

* **Mestni kino predvaja danes, v soboto ter v nedeljo zvočni film »Hokuspokus«** z Lilian Harveyjevo ter Willy Fritschem. Zvočna predigra.

* **Nove naprave in adaptacije.** Tvrška Tomšič Viktor, tovarna stolov v Teharju, je pri srečnem načelniku zaprosila za dovoljenje zgradbe električnega daljnovoda Teharje—Cret. Zelenica namerava v Spodnji Hudinji zgraditi podzemeljsko skladišče. Tvrška Kiribisch je v Ipavčevi ulici povečala obratovalnico za izdelovanje hladne moke.

* **Smrtna kosa.** V javni bolnici je 7. t. m. umrla 68-letna Barnovšek Marija iz Sv. Janža na Vinski gori.

* **Nočno lekarniško službo** ima od jutri sobote 9. maja do prihodnjega petka 15. maja lekarna »Pri križu« na Kralja Petra cesti.

* **Borja dela v Celju** nujno išče 200 mojstrov za izdelovanje kock in robnikov za kamnolom v Višegradu v Bosni. Ker je zadeva nujna, naj se reflektanti čim prej zglasijo pri Borzi dela osebno ali pismeno.

* **Izlet Podpornega društva za revne otroke.** Podporno društvo za revne otroke v Gaberju priredi v nedeljo 10. maja izlet v Bukovčak, kjer bo v gostilni Sodin majka zabava v korist revnih otrokom. Odhod ob 14.30 izpred gasilnega doma v Gaberju. Prijatelji društva vabljene.

Strelna zanetila požar

V sredo popoldan se je nebo nenadoma oblačilo ter je nad Celjem in okolico začela razsajati huda nevihta, ki je trajala dve uri. Bliskalo je in grmelno, vmes pa je bilo kot iz šaka. Na par krajih je tudi udarilo. Ob pol štiri je strel v Miklavževem hribu zaznamil, da gori nekeje v okolici. S strelom se alarmira požar samo če je telefonska proga pokvarjena. Radi tega čuvaj na Miklavževem hribu ni mogel sporočiti, kje da gori in so mestni gasilci vsled napačnih poročil poslali en vod na Ostrožno, drugega pa v Kersnikovo ulico pred tovarno pobišča Veho-var. Vendar pa na nobenem teh krajev ni gorelo in sta oba voda krenila nato v Dobrovo, kjer je strela udarila v gospodarsko poslopje posestnika Kodele. Pred mestnimi so na kraj požara prispeli gasilci iz Gaberja. Gospodarsko poslopje je pogorelo do tal in so mogli gasilci le obvarovati sosedne hiše. Komaj so se mestni gasilci vrnili v mesto, so bili zopet alarmirani, da gori nekeje pri Škofji vasi. Odpeljali so se tja, vendar je bil tam požar že pri kraju.

Ljutomer

Tehntica. Železniška uprava je naposled ustregla utemeljeni prošnji gospodarskih krogov ter postavila tehntico, ki že nekaj časa funkcionira. Za to napravo se je najbolj zavzemal trgovski gremij.

Bohinj

Sokolsko društvo Gorjuše je lepo slavilo križev nedeljo, ko obhajajo vaščani žegnanje. Priredilo je uspelo Finžgarjevo dramo »Razvalina življenja«. G. režiser Flajs je lepo izpeljal igro s skromnimi sredstvi. Igralci so se dobro odrezali.

Koprivniško prosvetno društvo »Vodnik« je v nedeljo nastopilo z uspehom s Finžgarjevo »Našo krvjo«. Razveseljivo je, da je nedelja potekla nad vse mirno in dostojno. Končno smo se tudi pri nas znebili pobojev in pretepov.

Sokolsko društvo Koprivnik bo v nedeljo dne 10. maja priredilo zadnjo odersko predstavo v tej sezoni. Igralo bo veseligrro »Izgubljeni mož«.

Potovanje po zvezdi večernici

70.

Ko sta Dušan in Danica presenečena sedela na goli in klicala Čučiruč, je iz presličenega gozda pomolil nos velik pasanec in kmalu se je na mali golčavi pojavil tudi njegov obsežni, z roženim oklepom pokriti trup. Malo nerodno, a precej hitro, se je velikani pomikal dalje, povohal s svojim nosom zdaj sem zdaj tja ter naposled zopet izginil v goščavi.

Veseljatelj je z ukradenim denarjem

Nepošten pomočnik, ki je izmaknil tujo vložno knjižico

Ljutomer, 6. maja.

Posestnik Belec v Kristančih je okrog Velike noči učil nekatere sosedne fante cepjenja. Med njimi je bil tudi Belec Jožef, ključ. pomočnik, ki je o tej priliki ukradel kmetu Belcu hranilno knjižico. Dvignil je z njo v posojilnici v Križevcih vso vlogo 7400 Din, ki je predstavljala ves prihranek omenjenega posestnika. S tem zneskom je v spremstvu tovariša Stajnka iz Babincev odpotoval v Ljubljano in druge kraje — bista sta med drugim tudi v Vapoždino — kjer sta veselo živela. Stajnik je naposled moral k vojakom, Belec pa se je vrnil v Grlovo ter v bližnjem Veržju še menjal tisočak.

Zaradi bede je hotel v smrt

Škofja Loka, 5. maja.

Pri škofjeloškem stavbeniku g. Ivanu Ogrinu je bil uslužbenec poslednje čase gradbeni delavec Stefan P. iz Domžal, sicer po rodu Hrvat. Kot pridna in uporabljiva delavna moč je imel Stefan med delavstvom razmeroma najboljše prejemke, ki pa so komaj zadostovali za prehrano šestanske družine: njega, žene in 4 otrok. Težka bolezen je vrhu vsega priklenila ženo na bolniško postelj in stroški so se višali. Poglavni ni zmožni več kriti vsestranskih obveznosti in to je skrbnega družinskega očeta privelo v obup.

Včeraj zvečer okoli 20. ure je vstopil droben, suhljat in sicer skromen Stefan v lekarno in je pod pretezo, da mu je tako naročeno, kupil 250 g lizola in aspirin. Lekarnar je delavcu zaželeno brez nadaljnega izročil, saj nihče ni mogel slutiti, kake obupne misli prevečevali Stefanovo notranjost.

Le kratek čas za tem so začeli prebivalci Ogrinove hiše za vrtnimi stopnicami težko ječanje, stokanje in vzdihovanje. Nesrečnej je izpil strup. Nemudoma pozvali zdravnika dr. Ivan Hubad je nudi ponesrečencu prvo pomoč in mu je izpral želodec, potem pa je bil delavec prepeljan v ljubljansko bolnico.

Dogodek, ki z vso goloto razkriva socialno bedo posameznikov, je vzbudil v mestu splošno pozornost in sočustvanje z nesrečno družino, tembolj ker je upanje na okrevanje Stefana zelo majhno.

Škofja Loka

Djurdjevdanski uranek je škofjeloška garnizija kljub dovolj nagajivemu vremenu proslavila prav pristrčno in domače. Izostal je sicer vsakoletni izlet v Črnoberg, zato pa je bilo v vojašnici prestolonaslednika Petra in v Oficirskem domu tembolj živahno in veselo. Ob prostem dnevu so bili vojaki pogosteni in so zaplesali domače, narodne pleske ob zvokih priprostih godal. Častniški zbor pa se je sešel na Stenarijih, kjer se je ob navzočnosti številnega meščanstva, sreskega poglavarja g. Franja Levčnika, župana Josipa Hafnerja in drugih uglednih osebnosti razvila animirana zabava prav do poldanskih ur. Vojaštvo je pogostilo goste z rakijo, pečenjem in pecivom. Veselost je še prav posebno dvignil glas harmonike, ki jo je ubiral g. podporočnik Pirc.

Posetnike kina »Sokole« v Škofji Loki opozarjamo, da je odslje pričetek predstav vselej ob 20. uri. Toplo priporočamo ogled filma »Ekspedicija admirala Byrda na južni tečaj«, ki se bo predvajal v nedeljo.

Kamnik

Gradbena sezona se je v Kamniku letos pričela že jako zgodaj. Na vseh koncih se zida, popravlja in olepšuje, in ako bo šlo stavbno gibanje v tej smeri naprej, se bo naše mesto v nekaj letih povečalo kar za 100 hiš. Ker je Kamnik stisnjen med dvojico vzporednih hribov, ima edino možnost razvoja proti jugu, na precej široki ravni ploskvi med Podgorjem in Perovim. Dve banovinski cesti I. reda in množica potov, ki preprežajo to ravnino, olajšujejo gradnjo. Pomanjkanje stanovanj v mestu sili ljudi, ki imajo količjak gotovine, da si sami postavijo skromen dom. Zida po večini mali človek: obrtnik, tovarniški delavec ali uradnik. V novi koloniji so ravnokar v gradnji tri nove lične enodružinske hišice, gradijo jih g. Ule, Peterlin in Alojz Vrhovnik. Anton Mazovec dokončuje na Perovem prav čedno hišico, dočim jo je Nograšek Janez na Zalah že dokončal. G. Megler je zgradil na Grabnu nov trgovski lokal, v katerega se bo baje naselila podružnica tovarne čevljev Carl Pollak iz Ljubljane. Na Suti je g. Maks Koželj temeljito popravil svojo hišo in izvršil več adaptacij. Znano restavracijo Rode v bližini kolodvora bodo popolnoma preuredili in prezidali v prvovrsten hotel. Tudi za olepšavo Kamnika store mnogo hišni posestniki s tem, da gradijo okrog svojih vrtov lepe žitne ograje z betonskimi stebri (g. Škof na Suti, g. Kregar na Grabnu) itd.

Avtobusni promet. Na progi Kamnik—Ljubljana sta do začetka marca obratovala dva avtobusa po dvakrat na dan v obeh smereh in sicer avtobus podjetja Hojak na progi Kamnik—Mengeš—Ljubljana in avtobus Peregrina Rodeta na progi Kamnik—Domžale—Ljubljana. Radi znanega spora, o katerem smo že natančneje pisali, pa je oblast prepovedala Peregrinu nadaljnjo vožnjo. Peregrin Rode je ponovno zaprosil za koncesijo na progi Vransko—Kamnik—Domžale—Ljubljana, ki mu je bila tudi podeljena, toda le v omejenem obsegu in sicer za dobo 5 let dnevno za eno vožnjo v obeh smereh in samo z enim avtobusom. Vprašanje je sedaj, ako se Peregrinu s tako omejeno koncesijo sploh izplača obratovanje na tej progi, posebno ker konkurenčno podjetje izvršuje dve vožnji dnevno v obeh smereh. Izgleda, da je Peregrinu s tem količjak rentabilno izvrševanje podeljene koncesije že v naprej onemogočeno.

Do prekinjenja voženj po Peregrinu sta obratovala oba avtobusa po dvakrat dnevno v obeh smereh, tudi sedaj bi lahko, saj avtobusni promet stalno narašča. Gospodarske in tujsko-prometne potrebe govore za to, da dobi tudi novi koncesionar tako razširjenje koncesije, da sme tudi on voziti dnevno dvakrat v obeh smereh,

Sum je padel nanj in zato so ga orožniki pretekli terek aretirali, ko je na Glavnem trgu v Ljutomeru sedel in čakal na vlak v Ormož, s katerim je hotel zopet popihati. Belec je znan tatič — začel je s kolesi, nadaljeval z vlomom v skladišče tobaka ter blizu Litje oropal nekega moža. Zapleten je tudi v številne tatvine perutnine in pšenice, ki so se pretekle mesece dogajale v raznih vaseh Murskega polja. Izvrševali jih je cela tatinska tolpa, v kateri so bili tudi kmetijski sinovi. Baje ima ta tolpa 350 kokoši na vesti.

ob nedeljah in praznikih pa trikrat. To je želja in zahteva vseh Kamničanov. V tem smislu je bila tudi sestavljena prošnja, ki jo je deputacija Kamničanov predložila na merodajnem mestu in katero je podpisalo 9 kamniških korporacij, med njimi Tujsko prometno društvo, mestna občina, Gremij trgovcev, Obrtna zadruga, podružnica SPD itd. Upamo, da bo oblast upoštevala željo in ugodno rešila prošnjo potujočega občinstva, ki je na avtobusnem prometu v prvi vrsti interesirano, da se ne bo zdelo, da se pri nas avtobusni promet preje ovira kakor pa pospešuje.

Litija

Zrtev materinstva. 1. t. m. je v bolnici v Ljubljani umrla soproga g. župana iz Vač gospa Kimovec Terezija. Pred mesecem dni je nenadoma zbolela na pljučnici, in to tik pred porodom. Bolezen samo je tedaj prestala, vendar pa je bil porod zelo težak, porodila je mrtvo dete. Pljučnica sama in težki porod pa ji je zadal najhujši udarec — omračil se ji je um. Došli zdravniki je po preiskavi odredili prevoz bolnice v Ljubljano. Vendar ji pa tudi tam niso mogli več pomagati ter je umrla ravno na 8. obletnico poroka. Vzgladna in dobra žena ter mati je zapustila težko prizadetega moža in tri male otročice. N. p. v m.l. — žalujočim sožalje!

Seja davčnih odborov, ki so trajale od 20. aprila, so se 5. t. m. končale.

Sokolskega peš-izleta v Poljsko se je članstvo dovoljno udeležilo. Na Poljsko pa jih je pričakal tamkajšnji šolski upravitelj brat Aničič s številnimi vaščani in šolskimi otroci. Nekateri sokolski oddelki so predvajali proste vaje, ki so bile v splošnem dobro podane ter so želi za izvajanje istih odobravanje navzočih Poljskičanov. Po odmoru so se zopet oddelki vrnili v Litijo. — Za javno tombolo Sokola so že vse predpriprave končane in se bodo kmalu pričele prodajati tablice, za katerimi pridno segajte, saj bodo dobili prav lepi. — Javni nastop Sokola je določen za 5. julija ter se vsa okoliška bratska društva naprošajo, da na ta termin ne določajo svojih nastopov.

Slovenske Konjice

Razvoj sokolskih čet Dravinjskega okrožja. V nedeljo, dne 3. t. m. se je vršil pešizlet Dravinjskega sokolskega okrožja v Spitališ pri Konjicah. Glavni smoter izleta je bil pred vsem, da dobi Dravinjsko okrožje pregled o delovanju čet v svojem območju. Rezultati so bili prav lepi. Posebno dobro se je odrezala četa St. Jernej pri Ločah, ki je s svojimi navdušenimi tekmovalci dosegla največ točk. Pa tudi ostale čete: Spitališ 1. in 2., Kebeji in Stranice niso veliko zaostajale. Rezultat tekem je pokazal, da se po vseh četah prav intenzivno dela in da vlada med kmečkimi fanti veliko navdušenje za telovadbo in sokolske ideje sploh. Udeležba pri izletu je bila naravnost sijajna. Več sto izletnikov je posetilo zgodovinsko dolinico Sv. Janeza, v kateri so svoječasno domovali molčiči Kartuzijanci. S sigurnostjo lahko rečemo, da tih Spitališ že dolgo časa ni imel toliko obiskovalcev. Vzorna disciplina, ki je vladala med izletniki, je bil pač krasen dokaz, kako visoko spoštuje vsak posameznik svoja sokolska načela. Po končanem tekmaru poedinih čet je uprizorila četa Spitališ pod vodstvom svojega agilnega brata, šol. uprav. g. Berčeta gledališko igro »Domen«, ki je prav dobro uspela. Bila je to prva igra, ki jo so uprizorili na novem gledališkem odru Spitališke čete, katerega je istotako izdelal br. Berce sam. Vsi izletniki so pomneli s seboj najlepše utise, ker so se na leu mesta prepričali, da je tudi v Dravinjskem okrožju pognalo Sokolstvo že globoke korenine.

Sokolstvo

IZBIRNA TEKMA ZA MEDNARODNO TEKMO V PARIZU

Mednarodna telovadna zveza proslavi letos 50letnico svojega obstoja. Jubilejna proslava bo ob priliki 53. zleta francoskih gimnazistov v Parizu z istočasno mednarodno tekmo posameznikov za svetovno prvenstvo, in sicer dne 11. in 12. julija. To je nova vrsta tekem, ki jih mednarodna telovadna zveza doslej ni prirejela, zakaj vse mednarodne tekme so se vršile v vrstah po šest članov, letošnja tekma pa je določena le za posameznike. Udeležiti se je smejo nad 18 let stari člani vseh savezov, ki so vključeni v mednarodni telovadni zvezi.

Po sklepu saveznega načelnikstva SKJ se mednarodne tekme posameznikov v Parizu udeležijo tudi naš Sokolski Savez, ki pošlje k tekmi tri ali štiri svoje člane. Tekmovalci bodo izbrani iz naših najboljših telovadcev na izbirni tekmi, ki bo v soboto dne 9. maja ob pol 15. uri in v nedeljo dne 10. maja ob pol 9. uri v Ljubljani na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola, ob slabem vremenu pa v telovadnici istega društva v Narodnem domu.

K izbirni tekmi je pripravljenih 8 tekmovalcev, in sicer so trije iz Ljubljane in Maribora ter dva iz Novega Sada.

Tekmovalo se bo v poljubni prosti vaji, na štirih glavnih orodjih v obvezni in poljubni vaji, v plezanju po 8 m visoki vrvi, v skoku v višino z zaletom, v metanju krogle 7.257 kg težke, v preskokih čez konja vzdolž in v teku na 100 m.

Za soboto so določene nastopne panoge: prosta vaja, bradlja (obvezna in poljubna vaja),

drog (obv. in poljubna), preskoki čez konja vzdolž; v nedeljo se nadaljuje tekma: konj na šir (obv. in poljubna), krogi (obv. in poljubna), skok v višino, krogla, plezanje in tek.

Posle sodnikov so prevzeli bratje, ki so se že udeleževali pri mednarodnih tekmah. Izbirna tekma bo zanimiva, ker so med prijavljenimi tudi tekmovalci, ki so na mednarodnih tekmah že dosegli častne naslove prvakov, in sicer bratje Sumi, Štukelj in Primožič, poleg njih pa bodo prvič nastopili kot kandidati za mednarodne borbe bratje iz Banata.

Pri letošnji mednarodni tekmi posameznikov v Parizu bo priznan naslov »svetovni prvak« onemu tekmovalcu, ki bo dosegel najvišje število točk v vseh 14 panogah, v katerih se bo tekmovalo. Svetovni prvak dobi zlato kolajno, prihodnja dva najboljša tekmovalca dobijo srebrni kolajni, sledeči štirje pa bronaste kolajne.

Vrhutega bo najboljšemu telovadcu na vsakem orodju tudi priznan naslov svetovni prvak za določeno orodje in dobi srebrno kolajno, prihodnji štirje pa dobe bronaste kolajne. Prvak celotne tekme, kakor tudi prvak na posameznem orodju more biti samo oni tekmovalci, ki se udeležijo celotne tekme in ki doseže pri vsaki tekmovalni panogi najmanj 60% dosegljivih točk.

Sport

Hašk : ASK Primorje.

Prva prv. tekma v Ljubljani. Kdo bo odnesel zmago.

Pojutrišnjem, v nedeljo se bo odigrala v Ljubljani prva tekma za državno prvenstvo. Ta dan nastopi v Ljubljani proti Primorjajem eden najboljših klubov v državi, Hašk. Zategadelj se smatra ta tekma, poleg one v Zagrebu, kjer nastopi Ilirija, za najbolj važno tega kola.

Kdo je Hašk? To je Hrvatski Akademski SK, najstarejši Zagrebški klub, ki je dvignil sport v Zagrebu na višino, ki se je upravičeno smatrala za enakovredno srednje-evropski kvaliteti. Hašk je bil oni, ki je prvi, že mnogo pred svetovno vojno uvedel češke trenerje kot sportne učitelje v Zagreb. Hašk je oni, ki je kot prvi jugoslov. klub navezal stike z zunanjimi, inozemskimi klubi. Hašk je klub, ki zna predvesti nogometno igro tako, da mnogo očara. In sedaj nastane vprašanje: Ali bodo uspeli naši nogometaši pred takim izbornim protivnikom? Vnaprej prerokovati tak ali tak izid, je v nogometu najnevarnejši posel, kajti nikjer drugje ni toliko iznenadenj kot ravno v nogometu. Naše mnenje je, da je dana možnost uspeha našim klubom, če se bodo hrabro in vstrajno borili ter se tudi v igri držali gesla »Vsi za enega, eden za vse!«

V kaki postavi bo nastopil Hašk, ni še znano. Gotovo pa je, da bo poslal v Ljubljano svoje najboljše in najbolj sposobne igralce, ki so nastopili že v neštetihi internacionalnih, podsavskih in meddržavnih tekmah.

Tekma se odigra na igrišču ASK Primorje, Dunajska cesta, ob vsakem vremenu in prične ob 16.45. Ob 15. se igra predtekma, ki bo tudi zelo zanimiva.

»Ljubljanski zimsko-sportni podsavez! — Današnja seja podsaveza odpade in se vrši prihodnja v petek 15. t. m. ob 20. Ker se bodo proučili pravilnik, se prosi polnoštevilne udeležbe. Tajnik I.

Radio

Ljubljana, petek, 8. maja. 12.15 Plošče (odlomki iz oper, fantazije). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.00 Radio-kvintet. 19.00 Prof. Niko Kuret: Narodne igre. 19.30 Dr. Lovro Sušnik: Francosčina. 20.00 Gospodinska ura (Krekova gospodinska šola). 20.30 Samospeli gđe. Dragice Sok. 21.00 Radio-kvintet. 22.00 Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, sobota, 9. maja. 12.15 Plošče (mešan program). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.00 Viktor Pirnat: Locrum — dragulj dalmatinskih voda. 18.30 dr. Campa: Jugoslovanska zakonodaja. 19.00 Pavel Kunaver: O Krasu. 19.30 Ga. Orthaber: Angleščina. 20.00 Bogo Pleničar: Šah. 20.30 Rezervirano za prenos. 22.00 Časovna napoved in poročila. 22.15 Radio-kvintet. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Beograd, petek, 8. maja. 11.30 Plošče. 12.45 Radio orkester. 18.00 Novice. 15.00 Solisti Radio. 16.50 16.00 Plošče. 17.00 Narodne pesmi. 18.00 Narodne z. dudo. 19.30 Nemščina. 20.00 Jugoslov. koncert Radio ork. 20.30 Simfonični koncert. 22.30 Novice. 22.50 Plošče.

Beograd, sobota, 9. maja. 11.30 Plošče. 12.35 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 16.30 Klavirski koncert. 17.30 Popoldanski koncert Radio orkestra. 18.00 Sokolstvo. 19.30 Predavanje. 20.00 Narodne pesmi. 20.30 Koncert (harfa in violina). 21.00 Plošče. 21.30 Poročila. 21.50 Po Evropi.

Zagreb, petek, 8. maja. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Popoldanski koncert. 18.30 Novice. 20.30 Koncert (Beograd). 22.30 Novice. 22.40 Po tujih postajah.

Zagreb, sobota, 9. maja. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Koncert: Beethoven. 18.30 Novice. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 Opera. Beograd.

Praga, petek, 8. maja. 10.30 Šolski Radio. 11.00 Plošče. 12.25 Brno. 16.05 Plošče. 16.20 Otroški kotiček. 16.30 Moravska Ostrava. 19.05 Violinski koncert. 21.00 Orkestralni koncert. 22.20 Večer sodobne glasbe.

Praga, sobota, 9. maja. 11.15 Plošče. 12.25 Bratislava. 15.50 Otroška ura. 16.30 Moravska Ostrava. 19.05 Bratislava. 20.00 Vokalni kvartet. 21.00 Brno. 22.30 Moravska Ostrava.

Zahtevajte Jugoslovana

v vseh gostilnah, restavracijah, hotelih, kavarnah, brvnicah ter sploh v vseh čakalnicah.

Gospodarske vesti

× Kolonizacija južnih pokrajin. V Beogradu se živahno razpravlja o vprašanju kolonizacije južnih pokrajin. Agrarni direktor za južne pokrajine je posetil odločujoče činitele in jih zainteresiral za ta pokret, ki se ima izvršiti v teku treh let.

× Nabavke sadik za gozdomanje. Za pogodbo za nabavo sadik za gozdomanje je bil odobren kredit za nabavo 20. milij. sadik. Tudi okolica Beograda se namerava pogozditi in je bil v to svrhu votiran kredit 800.000 dinarjev.

× Bolgarska zunanja trgovina. Po vladni statistiki je znašal uvoz v prvem tromesečju t. l. v Bolgarijo 979.818.000 levov, izvoz v istem času pa 1.319.450.000 levov. Aktivnost trgovinske bilance je znašala torej 339.632.000 levov.

Dobave

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 11. maja t. l. ponudbe glede dobave 20 kilogramov živalskih jermenov, 210 m konopnih vrvi, 10 kg konopnega prediva, veder za vodo, umivalnikov, vrčev, pljuvalnikov itd.; do 18. maja t. l. glede dobave 200 kg petroleja, 1000 kg strojnega olja, 1000 kg dinamita, 70 m gumijevih cevi, 30 komadov rezervnih stekel, 80 m³ borovih ali smrekovih drogov, 1 ventil, 1 varilne priprave in 90.000 kg portland-cementa; do 19. maja t. l. glede dobave 300 kg pšeničnih otrobov, 500 kg ječmenove kaše, 100 kg rozin, 300 zavrtkov Persila in 100 kg ovojnega papirja; do 26. maja t. l. pa glede dobave 30 kg pocinkanih verig.

Gradsko poglavarstvo v Tuzli sprejema do 18. maja t. l. ponudbe glede dobave 1050 komadov žarnic.

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 28. maja t. l. ponudbe glede dobave 1 vitlja in 1 aparata za čiščenje zraka.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Direkcija državne železarne Vreš sprejema do 13. maja t. l. ponudbe glede 520 komadov varoval in 3000 komadov hrastovih jamskih pragov, do 20. maja t. l. pa glede dobave kemikalij. — Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 28. maja t. l. ponudbe glede dobave gumijevih obrobov. — Dne 27. maja t. l. se bo vršila pri Komandantu III. pomorske obalske komande v Kumboru — Boka Kotorska licitacija glede dobave raznega materiala (metle, ščetke, sidol, smrkovo platno, mast za parkete, motvoz, naftalin, milo, soda, kokosove preproge itd.). — Dne 29. maja t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu glede dobave raznih usnjenih jermenov; dne 30. maja t. l. pa glede dobave 378.000 kg papirja. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Dne 22. maja t. l. se bo vršila pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija glede dobave 500 kub. metrov drv.

(Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni komandi.)

Dobro strojepisko

išče za takoj odvetniška pisarna v Ljubljani. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravnishstvo Jugoslovana pod »dobra moč«. 1216

Nogavice, rokavice, volna in bombaž 463

sajeoneje in v veliki izbiri pri KARL PRELOG Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Borzna poročila

dne 7. maja 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 7. maja. Amsterdam 22:84, Berlin 13:54, Bruselj 7:00, Budimpešta 9:136, Bukarešta —, Curih 1093:50—1096:50, Dunaj 7:984 do 8:014, London 276:52, Newyork 56:735, Pariz 222:21, Praga 167:96—168:76, Trst 297:50 do 297:65.

Beograd, 7. maja. Amsterdam 22:81—22:87, Berlin 13:5250—13:5550, Bruselj 789:10—792:10, Budimpešta 989:03—992:03, Dunaj 798:40—801:40, London 276:12—276:92, Milan 296:50—298:50, Newyork 56:6350—56:8350, Pariz 221:21—223:21, Praga 167:96—168:76, Zürich 1093:50—1096:50, Madrid 589:80—592:80.

Dunaj, 7. maja. Amsterdam 285:57, Atene 9:22, Beograd 12:5034, Berlin 169:26, Bruselj 98:80, Budimpešta 123:90, Bukarešta 4:2313, London 34:54, Madrid 74:25, Milan 37:21, Newyork 710:60, Pariz 27:775, Praga 21:0487, Sofija 5:1485, Stockholm 190:45, Kopenhagen 190:29, Varšava 79:58, Zürich 136:91.

Curih, 7. maja. Beograd 9:1340, Pariz 20:2925, London 25:25, Newyork 519, Bruselj 72:20, Milan 27:175, Madrid 53:75, Amsterdam 208:50,

Razprodaja

Po globoko znižanih cenah se razprodaja cela zaloga raznovrstnih moških, fantovskih in otroških oblek, površnikov, suknjičev, usnatih in navadnih, modnih kot sportnih hlač itd. samo v konfekciji »Frandec F. K. DERENDA, Ljubljana, Gradišče štev. 4., to je nasproti dramskega gledališča. Izkoristite to izredno priliko.

Stanovanje

dveh sob s kab. eventualno tudi tri (elektrika, parketo, plin) popolnoma prečiščeno (slikano in pleskano) v neposredni bližini »Zvezde«, solnčna lega, je stranki proti posojilu primerne zneska takoj na razpolago. — Naslov poveprava »Jugoslovana«

Oglašujte v »Jugoslovanu!«

Berlin 123:625, Dunaj 73:03, Sofija 3:76, Praga 15:3775, Varšava 58:20, Budimpešta 90:535.

Vrednostni papirji

Zagreb, 7. maja. Drž. posojilo: 7% inv. pos. 88—88:50, voj. škoda ar. 425:75—426:50 (425, 425:50, 426, 427), kasa 426—426:50 (425:50 do 426), dec. 426:50—427 (426—426:50), 4% agr. obv. 51:50—52, 7% Bler 82:75—83 (82:75—83), 8% Bler 92:50—93, 7% pos. hipot. b. 84:50 d., Begluške 66:50—67 (67, ult. jun. 67 bl.). — Banke: Hrvatska 50—60, Praštediona 928 do 935, Union 174—176, Jugo 73—74, Ljublj. kred. 120 d., Narodna banka 7850—7900, Srbska 187 do 190. — Industrija: Sečerana 290 do 295, Trboveljska 306—308, Slavonija 200 d., Vevče 120 d., Tob. srečke 25 d., Rdeči križ 40 d., Kred. 119—124, Zemaljska 140—143, Nar. šum. 25 d., Guttm. 128 d., Slaveks 25—32:50, Danica 80—87:50, Isis 45 d., Dubrovačka 340 do 370, Jadranska plovdba 505—520, Oceanija 194 denar.

Beograd, 7. maja. 7% inv. pos. 88—89, 4% agr. obv. 51—52, vojna škoda 426—427, ultimo maja 427, ult. julija 427:25—427:75, Narodna b. 7780.

Dunaj, 7. maja. Bankverein 16:05, Kreditni zavod 45:40, Dunav-Sava-Adria 13:98, Prioritete 88:90.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 7. maja. 7% Blaire 81:50—82:—, Newyork, 7. maja. 8% Blaire 90—91:50, 7% Blaire 81, 7% pos. Drž. hip. b. 85—85:50.

Žitna tržišča

Na ljubljanskem tržišču tendenca čvrsta, promet: 1 vagon moka.

Novi Sad, 7. maja. Pšenica: 79-80 kg srednjebaška, gornjebanatska, banat. Bega šlep 177:50 do 182:50, baška okolica Novi Sad 172:50 do 177:50, Sombor 167:50—172:50, potiska, gornjebaška 180—185, sremska, slav. 78 kg 162:50 do 167:50, okolica Indjija 78 kg 165—170, slav. šlep 77-78 kg 160—165. — Moka: baška Og. Ogg 255—275, 2. 230—240, 5. 210—220, 6. 200 do 210, 7. 160—165, 8. 135—140. — Otrobi: baški, sremski, ban. 122:50—127:50. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 15 vagonov, koruza 31, moka 7, otrobi 6 vagonov. Tendencia: pšenica in moka: trdna, ostalo: neizpremenjeno.

Budimpešta, 7. maja. Tendencia: prijazna, promet: miren. Pšenica: maj 15:32—15:35 (15:34 do 15:35), jun. 15:15—15:17 (15:17—15:18). — Rž: maj 14—14:05 (13:95—14). — Koruza: maj 13:74 do 13:98 (13:90—13:91), jul. 14:02—14:15 (14:14 do 14:15).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendencia mlačna, brez prometa.

Nenadoma mi je umrl moj nadvse dobi in ljubljani soprog

IVAN KREGAR

Sredi dela požrtvovalne ljubezni za nas vse ga je nepričakovano danes v jutro Gospod iz mojih rok poklical k Sebi. Pokopali ga bomo z njegovega doma na Zrinjskega cesti št. 3 v nedeljo, dne 10. maja 1931, ob 5. uri popoldne v družinski grobnici pri Sv. Križu.

Spominjajte se ga v molitvi!

Za njegov dušni pokoj bodo opravljene sv. daritve po več cerkvah.

Ljubljana, dne 7. maja 1931.

Elizabeth Kregar

zase in v imenu otrok ter vnukinje

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

SPLOŠNA MALOŽELEZNIŠKA DRUŽBA D. D. V LJUBLJANI

javlja tužno vest, da je njen zašlužni upravni svetnik, gospod

Ivan Kregar

danes nenadoma preminul.

Vzornega sodelavca ohranimo v hvaležnem spominu.

LJUBLJANA, 7. maja 1931.

Občinska uprava mesta Ljubljane sporoča tužno vest, da je bil njen dolgoletni sodelavec, gospod občinski svetovalec

IVAN KREGAR

pasarski mojster in posestnik, banovinski svetnik, načelnik „Ljudske posojilnice“, upravni svetnik „Prometne banke“ i. t. d.

danes zarana poklican v večnost, star 63 let, toda še v polnem razmahu svoje moške dobe.

V občinski svet je bil izvoljen 23. aprila 1911 ter mu je pripadal do 26. aprila 1921.

V sedanjo občinsko upravo je bil po odredbi predsednika ministrskega sveta pozvan dne 22. januarja 1930.

Za blagor rodne občine vedno vnetemu in koncilijantnemu tovarišu, ki je bil nepričakovano iztrgan iz naše srede, ohranimo najčastnejši spomin.

V Ljubljani, dne 7. maja 1931.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani